

Mendelova univerzita v Brně

Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií

**Zhodnocení cestovního ruchu v chráněné krajinné oblasti
Žďárské vrchy**

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Helena Lorencova, Ph.D.

Vypracoval:

Marek Omasta

Brno 2016

Poděkování

Na tomto místě chci poděkovat vedoucí bakalářské práce paní Ing. Heleně Lorencové, Ph.D. za odborné vedení práce, spolupráci a připomínky, které mi při zpracování práce poskytla. Také chci poděkovat rodině a blízkým za trpělivost a podporu během celé doby studia.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci: **Zhodnocení cestovního ruchu v chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy** vypracoval samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 15. 12. 2015

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zaměřuje na CHKO Žďárské vrchy, kterou hodnotí z hlediska nákladů vynaložených na turizmus a možného potenciálu cestovního ruchu v CHKO. Literární rešerše se věnuje vymezení základních pojmů souvisejících s danou problematikou. V praktické části pomocí dotazníkového šetření zkoumá metodou cestovních nákladů peníze a čas turistů vynaložené na pobyt v CHKO Žďárské vrchy. Závěr bakalářské práce porovná výsledky zjištěné v praktické části práce s výsledky zahraničních průzkumů cestovního ruchu v chráněných oblastech. Dále také obsahuje možné predikce vývoje a vlastních řešení na zlepšení dané problematiky.

Klíčová slova

Cestovní ruch, CHKO Žďárské vrchy, metoda cestovních nákladů, propagace regionu, Vysočina.

Abstract

The bachelor thesis is focused on Protected Landscape Area Žďárské vrchy. It is evaluated in terms of travel cost and possibility of potential growth in the protected landscape area. Theoretical part is focused on describing basic facts and knowledge connected with given problem. In practical part, it is used survey and there are asked questions about traveler's costs and time spent in protected landscape area. In conclusion, there are compared results of the author's survey with foreign survey. Then it is discussed and they are given predictions to the future and possible improvements.

Keywords

Area of Vysočina, Promotion of region, Protected landscape area, Tourism, Travel costs.

Obsah

Seznam obrázků	7
Seznam tabulek	9
Seznam zkratk	10
1 Úvod a cíl práce.....	11
1.1 Úvod.....	11
1.2 Cíl práce	11
2 Literární rešerše.....	12
2.1 Současný stav problematiky.....	12
2.2 Cestovní ruch.....	13
2.3 Formy a druhy cestovního ruchu.....	13
2.4 Vývoj cestovního ruchu po roce 1989.....	15
2.5 Rozvoj regionu	16
2.6 Turistický potenciál regionu a faktory jej ovlivňující	16
2.7 Metoda cestovních nákladů.....	19
3 Metodika práce.....	20
4 Praktická část práce.....	21
4.1 Stručná charakteristika vybraného území CHKO Žďárské vrchy.....	21
4.2 Selektivní neboli stimulační faktory	21
4.3 Lokalizační faktory	22
4.3.1. Přírodní faktory/atraktivita.....	22
4.3.2 Společenské faktory/atraktivita.....	25

4.4 Kulturní faktory/atraktivita	27
4.5 Realizační faktory	27
4.6 Propagace regionu	29
4.7 Atraktivita regionu	29
6 Interpretace výsledků dotazníkového šetření	31
Tématicky zaměřené otázky	31
Identifikační otázky	47
7 Vyhodnocení dotazníkového šetření a diskuze	50
8 Závěr	52
Zdroje	53
Přílohy	56
1 Mapové podklady	56
2 Obrázkové přílohy	58
3 Vzorový dotazník	61

Seznam obrázků

Obrázek 1: Doprovod na cestách.....	32
Obrázek 2: Místa pobytu	33
Obrázek 3: Typ ubytování.....	34
Obrázek 4: Způsob dopravy	35
Obrázek 5: Důvod návštěvy CHKO.....	36
Obrázek 6: Provozované aktivity	37
Obrázek 7: Rozhodující faktory návštěvy CHKO.....	38
Obrázek 8: Nabídka stravovacích zařízení.....	39
Obrázek 9: Počet a úroveň stravovacích zařízení.....	39
Obrázek 10: Hustota turistických stezek	40
Obrázek 11: Hustota cyklistických stezek	40
Obrázek 12: Parkovací místa.....	41
Obrázek 13: Dostupnost	41
Obrázek 14: Informační systém	42
Obrázek 15: Vyhlídková místa.....	42
Obrázek 16: Podíl financování	43
Obrázek 17: Důvody, proč do fondu CHKO nepřispět.....	44
Obrázek 18: Výdaje na stravování	44
Obrázek 19: Výdaje na dopravu.....	45
Obrázek 20: Výdaje na vstupné	45
Obrázek 21: Výdaje na rekreační aktivity	46
Obrázek 22: Výdaje na suvenýry	47

Obrázek 23: Vzdělání.....	48
Obrázek 24: Příjmy dotazovaných	49
Obrázek 25: Národní parky a chráněná krajinná území v České republice se zvýrazněním CHKO Žďárské vrchy	56
Obrázek 26: Mapa CHKO Žďárské vrchy	57
Obrázek 27: Vysočina Arena během závodů světového poháru v biatlonu.....	58
Obrázek 28: Přírodní památka Pasecká skála	59
Obrázek 29: Výhled z nejvyššího vrcholu Devět skal	60

Seznam tabulek

Tabulka 1: Kapacita a návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu v kraji Vysočina (2013)	28
Tabulka 2: Návštěvnost CHKO Žďárské vrchy	31
Tabulka 3: Návštěvnost v ročním období	31
Tabulka 4: Doba pobytu v CHKO Žďárské vrchy	31

Seznam zkratek

CR	Cestovní ruch
ČR	Česká republika
CHKO	Chráněná krajinná oblast
NS	Naučná stezka
ORP	Obce s rozšířenou působností
POÚ	Pověřené obecní úřady

1 Úvod a cíl práce

1.1 Úvod

Česká republika patří mezi země s nejdelsí tradicí ochrany přírody na světě. V průběhu desetiletí se pohled lidí na ochranu přírody měnil a vyvíjel, od původního, konzervačního přístupu k moderní, dynamické ochraně přírody využívající řadu postupů včetně aktivní péče o přírodní památky. Zatímco národní parky chrání ta nejcennější území se zachovalými přírodními fenomény a vysokým potenciálem autoregulačních procesů, chráněné krajinné oblasti mají za cíl v rámci možností zachovat určitý způsob využívání krajiny, který vedl v minulosti k vytvoření a dále také udržení harmonické krajiny s vysokým podílem zachovalých přírodních složek. To vše, protože základem kvalitního a zdravého života je bezpochyby zdravá příroda. Dnešní doba je tak charakteristická hledáním způsobů, jak zachovat přírodní krásy v chráněných oblastech, ale zároveň umožnit jejich přiměřené využívání. Proto je klíčové poukazovat na mimořádnost takových území, jejich charakteristické rysy, vzácnost a míru ohrožení, aby si lidé uvědomili, co mohou svým negativním vlivem nevratně ohrozit. Pro turismus je ochrana přírody velmi důležitá, ať už se týká osvěty a výchovné funkce, či odpočinku a relaxaci v chráněných oblastech.

Důvodů výběru, tohoto tématu bakalářské práce, je v mém případě více. Mezi nejvýznamnější se řadí blízký vztah k přírodě a přírodním památkám, dále také nedaleká vzdálenost bydliště od této oblasti, ale také turistika, která patří k mým volnočasovým aktivitám.

1.2 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit pomocí dotazníkového šetření preference návštěvníků CHKO Žďárské vrchy a jejich názor na ochotu přispívat na chod CHKO. Práce je rozdělena na více částí. Literární přehled, metodiku a praktickou část. Teoretická část popisuje cestovní ruch, jeho vývoj, formy a faktory, které ho ovlivňují. Další část práce zahrnuje stručný popis vybraného území, selektivní, lokalizační, společenské i kulturní a realizační faktory území. Dále je zde popsána propagace vybraného území a v jedné z posledních částí je vyhodnoceno dotazníkové šetření.

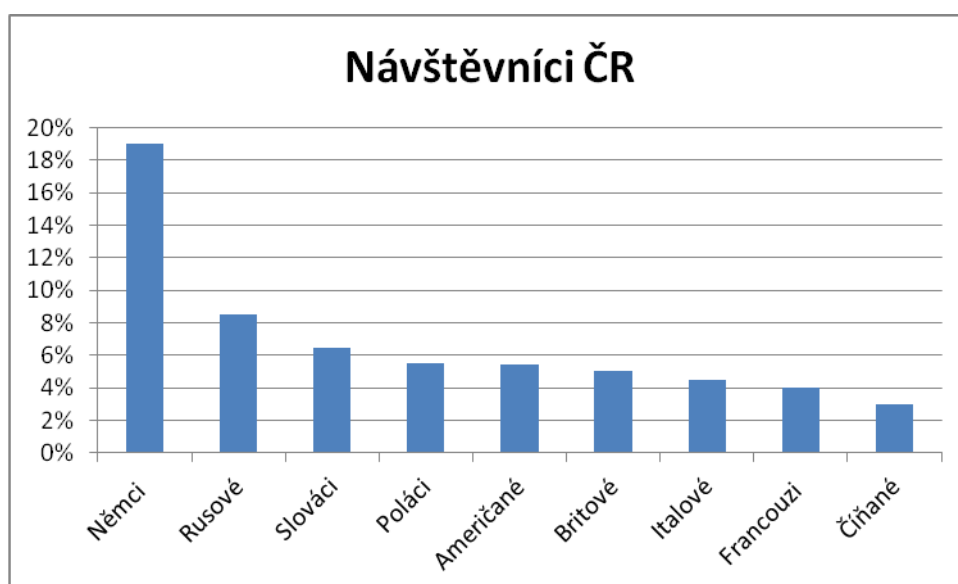
2 Literární rešerše

2.1 Současný stav problematiky

Česká republika patří mezi dvě třetiny zemí Evropské unie, ve kterých příjmy z cestovního ruchu převyšují výdaje. To znamená, že zahraniční turisté v tuzemsku utrací více, než čeští turisté v zahraničí. Kladný rozdíl mezi příjmy z cestovního ruchu a výdaji na cestovní ruch se však zmenšuje. Přitom by se dal očekávat opak, po výrazném oslabení koruny Českou národní bankou v roce 2013, kdy se zahraniční cesty staly dražší. Nicméně příznivý vývoj ekonomické situace v roce 2013 a 2014 měl zřejmě příznivý vliv na ochotu vydávat peníze na zahraniční cesty. (statistikaamy.cz)

V roce 2014 přijelo do hromadných ubytovacích zařízení České republiky celkem 8,1 milionu zahraničních návštěvníků, což bylo o 3,5 % více, než v roce 2013. Příjezdy zahraničních turistů tak překonali očekávání analytiků a do České republiky tak přijelo historicky nejvíce turistů. (czechtourism.cz)

Mezi nejčastějšími návštěvníky, jak je možno vidět na Obr. 1, České republiky (2014) například byli: Němci (19%), Rusové (8,5%), Slováci (6,5%), Poláci (5,5%), Američané (5,4%), Britové (5%), Italové (4,5%), Francouzi (4%) a Číňané (3%). Mezi jiné národnosti připadá 39% z celkového počtu 100%. (czso.cz)

Obrázek 1: Návštěvnost ČR

Zdroj: vlastní zpracování na základě czso.cz

2.2 Cestovní ruch

Turismus (cestovní ruch) je definován jako činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí, a to na dobu kratší, než je stanoveno, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštěvovaném místě. (Palatková, 2014).

Cestovní ruch lze ovšem chápat ve dvou rovinách. První rovinou je oblast spotřeby, kdy je brán jako způsob uspokojování potřeb, a z druhého hlediska se jedná o oblast podnikatelských příležitostí v mnoha oborech lidské činnosti, kdy je výraznou měrou součástí ekonomiky společnosti. (Ryglová, 2011).

Cestovní ruch je tzv. průřezovým odvětvím, protože ovlivňuje mnoho dalších hospodářských činností, jež jsou s ním spojené (doprava, zemědělství, stavebnictví, oděvní průmysl atd.). Objemem tržeb se cestovní ruch řadí do čela světového obchodu spolu s prodejem ropy a automobilů. Podle UNWTO má cestovní ruch -význam nejenom ekonomický, ale má vliv i na mnohé další lidské činnosti. Podílí se na sociálním rozvoji, je důležitý pro podporu mezinárodního porozumění, prosperity či sebevzdělání. Důležitým faktorem je také individuální i kolektivní uspokojení.

Na cestovní ruch můžeme nahlížet ze dvou různých pohledů. První je mikroekonomický pohled, který zaznamenává nepeněžní ukazatele, například počty návštěvníků, lůžek nebo přenocování. Makroekonomický pohled na věc zase zachycuje, jak se vyvíjí hodnota finančních toků mezi domácí ekonomikou a zahraničím, tedy to, zda cestovní ruch ekonomice finanční prostředky generuje, nebo naopak odčerpává.

2.3 Formy a druhy cestovního ruchu

V současné době existuje velmi rozmanité členění cestovního ruchu podle jeho forem a druhů. Při určování formy či typu cestovního ruchu bereme v potaz především motiv účasti na cestovním ruchu. Členění na základě Ministerstva pro místní rozvoj.

Typy cestovního ruchu podle převažující motivace účasti na cestovním ruchu:

- rekreační cestovní ruch
- kulturně- poznávací cestovní ruch
- cestovní ruch s náboženskou orientací

- cestovní ruch se vzdělávacími motivy
- cestovní ruch se společenskými motivy
- zdravotně orientovaný cestovní ruch
- sportovně orientovaný cestovní ruch
- cestovní ruch orientovaný na poznávání přírodního prostředí
- cestovní ruch s dobrodružnými motivy
- cestovní ruch s profesními motivy
- cestovní ruch specificky orientovaný

Cestovní ruch **dle místa realizace:**

- domácí cestovní ruch
- zahraniční cestovní ruch

Členění cestovního ruchu dle **vztahu k platební bilanci státu:**

- zahraniční cestovní ruch aktivní
- zahraniční cestovní ruch pasivní

Cestovní ruch **dle délky pobytu:**

- krátkodobý
- dlouhodobý

Členění cestovního ruchu **podle způsobu zabezpečení cesty a pobytu:**

- organizovaný
- neorganizovaný

Typy cestovního ruchu **podle počtu účastníků:**

- individuální
- skupinový

Cestovní ruch **podle způsobu financování:**

- komerční
- sociální

Členění cestovního ruchu **podle věku** účastníků:

- cestovní ruch dětí
- cestovní ruch mládeže
- cestovní ruch rodin s dětmi
- cestovní ruch tzv. „babyboomers“, tedy věkové skupiny lidí mezi 40-50 rokem, kteří mají již odrostlé děti a jsou ekonomicky aktivní se sklonem k cestování
- cestovní ruch seniorů

Typy cestovního ruchu **podle převažujícího prostředí** pobytu:

- městský cestovní ruch
- venkovský cestovní ruch
- lázeňský cestovní ruch
- cestovní ruch v horských střediscích cestovního ruchu
- cestovní ruch v přímořských střediscích cestovního ruchu

Další užívaná kritéria v typologii cestovního ruchu- členění podle:

- ročního období
- způsobu ubytování
- použitého dopravního prostředku apod.

2.4 Vývoj cestovního ruchu po roce 1989

Pád politického systému po roce 1989 přinesl zásadní politické a hospodářské změny, které zásadní měrou zasáhly do cestovního ruchu. První krok změn byl zahájen v roce 1991 zákonem o tzv. malé privatizaci, kterým byla postupně navracena znárodněná zařízení, především menší ubytovací, pohostinská zařízení. Navazující „velká“ privatizace v období let 1993–2000 znamenala zásadní změnu majetkových poměrů především u významnějších

zařízení základní infrastruktury cestovního ruchu (hotely, lázeňská zařízení, zařízení podnikové a výběrové rekreace, vybraná sportovně-rekreační infrastruktura, cestovní kanceláře atd.). Zcela zásadně se po roce 1989 v ČR změnilo bývalé direktivní řízení a organizace rozvoje cestovního ruchu na moderní demokratické, ať již na centrální, krajské či na lokální úrovni. Lze uvést nové nástroje a nositele politiky cestovního ruchu, jako např. státní či krajské politiky, jejich koncepce a programy rozvoje cestovního ruchu. Dále pak znovuzakládání turistických spolků a organizací na národní, regionální či lokální úrovni. Nová role měst a obcí v podpoře cestovního ruchu, moderní výuka cestovního ruchu na středních a vysokých školách (zejména management a marketing). Dále pak významná podpora cestovního ruchu z fondů EU. Těmito zásadními kroky se Česká republika navrátila k standardním poměrům panujícím v evropském cestovním ruchu. (Tittelbachová, 2011)

2.5 Rozvoj regionu

Podle Maiera (2012) je region chápán jako území různého druhu, rozlišované podle svých charakteristik. Obecně lze rozlišit regiony na fyzické, vytvářené územím se stejnými nebo obdobnými přírodními podmínkami a vymezené přirozenými bariérami nebo rozhraními, jako jsou pohoří, pobřeží, moře.

Většina přístupů k regionálnímu rozvoji jej chápe jako rozvoj území samotného i jako činnost, kterou vykonávají v území představitelé veřejné správy (případně neziskového či soukromého sektoru), aby rozvoj území podpořili. Regionální rozvoj zahrnuje různé složky – hospodářský rozvoj, sociální rozvoj, či rozvoj jednotlivých dílčích složek, jako například rozvoj dopravy, rozvoj podnikání apod. (Maier a kol., 2012)

2.6 Turistický potenciál regionu a faktory jej ovlivňující

Turistický potenciál regionu tvoří především tři faktory: Následující výčet dělení faktorů týkajících se cestovního ruchu jsou na základě oficiálních stránek řešících cestovní ruch v České republice: CzechTourism.cz.

1. Selektivní neboli stimulační faktory
2. Lokalizační faktory
3. Realizační faktory

Selektivní (stimulační) faktory

- Objektivní (např. vnitropolitická situace, ekonomické předpoklady, demografické skutečnosti, kvalita životního prostředí),
- subjektivní (např. módnost, vliv reklamy a propagace, vlastní zážitky).

Mezi tyto faktory řadíme:

- **Politické faktory** – obecně platí, že cestovní ruch (stejně jako jakákoli smysluplná lidská činnost) se ve větší míře rozvíjí v mírovém uspořádání světa. Pak také záleží na vnitropolitické situaci uvnitř země a na charakteru politického systému.
- **Dosaženou životní úroveň a objem fondu volného času** – finančně lépe situované vrstvy zpravidla vyhledávají místa dražší a vzdálenější destinace cestovního ruchu. Cestovní ruch také narostl díky trendu zkracování pracovní doby a prodlužování dovolených.
- **Životní prostředí** – obyvatelé oblastí s poškozeným životním prostředím vyhledávají často formy venkovského cestovního ruchu nebo zdravotně orientovaného (lázeňského) cestovního ruchu, ať už jako individuální rekreaci nebo organizované lázeňské pobyty, ozdravné pobyty, školy v přírodě.
- **Demografickou strukturu** – zahrnuje vše, co se týká obyvatelstva. Jedná se především o mentalitu, zvyky, vzdělanost, věkové složení, porodnost, úmrtnost, charakter osídlení a další skutečnosti.

Do skupiny subjektivních selektivních (stimulačních) faktorů patří např.:

Psychologický pohnutek (např. vlastní zážitky a zkušenosti, poznatky o místních kulturách, vliv reklamy na jednotlivce apod.), kterými je ovlivňováno rozhodování jednotlivce nebo skupiny obyvatel k účasti na cestovním ruchu a k výběru lokality pro cestovní ruch. Velkou roli zde hraje reklama, propagace, zkušenost, módnost apod.

Lokalizační faktory

Rozhodují o konkrétní lokalizaci, o funkčním využití konkrétní oblasti cestovním ruchem z hlediska přírodních možností nebo z hlediska charakteru a kvalit společenských podmínek a atraktivit. Dělí se na:

- přírodní faktory - klima (podnebí), hydrologické poměry, reliéf, geologie, flóra a fauna
- společenské faktory

Společenské faktory mají většinou charakter stálých objektů (hrady, zámky, divadla) nebo jednorázových akcí (festivaly, koncerty, církevní akce).

Do skupiny společenských atraktivit můžeme začlenit:

- **Kulturně-historické památky** – architektonická díla (hrady, zámky, kláštery), užitkové stavby (větrné mlýny), sídelní komplexy (městská jádra), památníky, sakrální stavby.
- **Kulturní zařízení** – do této skupiny řadíme zařízení soustředující sbírky – muzea, galerie, knihovny a zařízení, jejichž prostřednictvím se kulturní akce realizují – divadla, hudební sály, kina, amfiteátry.
- **Kulturní akce** – k těm počítáme hudební festivaly, taneční a divadelní festivaly, filmové festivaly, karnevaly, poutě.
- **Sportovní akce** – dělí se na pravidelné a nepravidelné, patří sem například olympijské hry, mistrovství v různých sportech, ale i býčí zápasy.
- **Jiné akce** – například konference, kongresy a sympozia; pивní festivaly, zábavní parky a další.

Realizační faktory

Realizační faktory mají dominující postavení pro konečnou fázi uskutečňování cestovního ruchu. Realizační faktory umožňují danou oblast dosáhnout dopravními prostředky a tak využít u ubytovacích a stravovacích zařízení regionu.

V obou případech turisté preferují cestování v menších skupinkách a hledají přírodu s čistým a zdravým vzduchem. Dále je k návštěvě daných oblastí motivuje hledání dobrodružství či aktivní prožití svého volného času.

Bansal a Eiselt (2004) také navrhují rozdělit potenciální turisty do věkových skupin (studenty, rodiny s dětmi, starší páry atp.) a na každou z těchto skupin se z hlediska marketingu zaměřit zvláště.

2.7 Metoda cestovních nákladů

Metoda cestovních nákladů se datuje k roku 1949, kdy ji navrhl ekonomický teoretik Harold Hotelling. Nicméně, jako první tento model v praxi použil Davis v roce 1963, ve studii zabývající se hodnotou rekreace v Mainských lesích.

Pomocí této metody se vyčísluje výše peněžních prostředků a času, které jsou lidé ochotni vynaložit za návštěvu dané rekreační lokality. Tím se zjistí, kolik jsou ochotni utratit za přírodní statky. Analýzou jejich ochoty platit, lze dospět k určitým hodnotám přírodních statků a ocenit tak rekreační hodnoty území. Při aplikaci této metody se předpokládá, že návštěvníci neplatí žádný poplatek za vstup do rekreační oblasti. Tyto hodnoty se mohou snížit či zcela ztratit v souvislosti se zamezením vstupu do oblasti (například vysoké poplatky za vstup apod.), či zhoršení atraktivity dané oblasti (například nadměrná těžba, znečištění apod.). Naopak se hodnota daného území může i zvýšit (zlepšení kvality vody v rekreačních vodních nádržích, realizace nových cyklostezek, naučných stezek apod.).

Tato metoda poskytuje pouze informace o takových změnách v kvalitě životního prostředí v daném území, které mají přímý účinek na preferenci území rekreanty.

Mezi negativní stránky této metody patří, že například hodnota času se nedá přesně definovat, jelikož pro každého jednotlivce má jinou hodnotu. Kritéria kvality také nemusí být konzistentní se subjektivními názory návštěvníků či dotázaných respondentů. (Asafu-Adjaye, 2005)

3 Metodika práce

Na základě shromážděné literatury a jejího studia byla sepsána literární rešerše, se zaměřením na cestovní ruch, jeho vývoj, formy a faktory, které ho ovlivňují.

Druhá část práce popisuje vybrané území. Zahrnuty jsou také faktory, které ovlivňují cestovní ruch vybraného území a propagace regionu. V poslední části je vyhodnoceno dotazníkové šetření.

Strategie sběru dat

Sběr dat probíhal prostřednictvím internetu, kde byl dotazník vytvořen na stránkách pomocí internetového dotazníku na google.com. Tento dotazník byl cíleně rozeslán respondentům z oblastí blízkých, či přímo ležících v CHKO Žďárské vrchy. Jednoznačným cílem bylo získat respondenty, kteří minimálně jednou na tomto území byli, nebo nejlépe respondenty, kteří byli na tomto území vícekrát, či navštěvují tuto oblast pravidelně. Při sběru dat bylo získáno 101 vyplněných dotazníků. Vzhledem k mému bydlišti v Pardubickém kraji se dá předpokládat, že většina respondentů bude pocházet z kraje stejného, či sousedícího. Dotazník byl zcela anonymní. Respondenti mohli ve většině otázek vybírat z více možností. Celkem dotazník obsahoval 22 otázek, z toho 5 identifikačních (pohlaví, věk, vzdělání, místo bydliště...). Vzorový dotazník je uveden v Příloze, sekce 3 Vzorový dotazník.

4 Praktická část práce

4.1 Stručná charakteristika vybraného území CHKO Žďárské vrchy

Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy byla vyhlášena Ministerstvem kultury 25. 5. 1970 na území bývalých okresů: Žďár nad Sázavou, Havlíčkův Brod, Chrudim a Svitavy. Rozloha činí 70 940 ha, z toho 46 % zabírají lesy, které pokrývají především výše položenou centrální část území, 44 % tvoří zemědělský půdní fond, 1,9 % vodní plochy, 0,9 % zastavěné plochy a 5 % ostatní plochy. (Miko, 2010)

CHKO se rozkládá v nadmořských výškách od 490 m do 836 m, přičemž nejvyšším vrcholem je Devět skal. Cílem CHKO je zachování harmonicky vyvážené kulturní krajiny se zřetelným zastoupením přirozených ekosystémů. V krajinném rázu CHKO formovaném od středověké kolonizace někdejšího pozemního hvozdu, se vedle zalesněných hřbetů prolínají také pole, louky, malebně začleněné rybníky a venkovská osídlení s prvky horácké lidové architektury. (treking.cz)

Další významným fenoménem v oblasti je voda, jelikož CHKO jsou pramennou oblastí na hlavní evropské rozvodnici mezi Severním a Černým mořem. Na zdejší velmi husté síti drobných toků byla již od středověku vytvářena rozsáhlá soustava rybníků. K nejcennějším segmentům na území patří rozsáhlá rašeliniště a další mokřadní společenstva. Typickým krajinným prvkem v oblasti jsou také skalní útvary tyčící se většinou v zalesněných výše položených oblastech. (zdarskevrchy.cz)

4.2 Selektivní neboli stimulační faktory

Území kraje Vysočina se administrativně člení na 5 okresů, 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) a 26 obvodů pověřených obecních úřadů (POÚ). Základní samosprávnou jednotkou jsou obce, kterých je v kraji 704 (2005). Obec na Vysočině má v průměru 731 obyvatel, tedy nejméně ze všech krajů České republiky. V kraji jsou nejčteněji zastoupeny obce s méně než 500 obyvateli. Statut města má v současnosti 34 obcí kraje. (businessinfo.cz)

V roce 2013 žilo v kraji Vysočina 510 522 obyvatel, což v rámci krajů České republiky představuje třetí nejnižší lidnatost. V obyvatelstvu kraje mírně převažují ženy. Počet ekonomicky aktivních obyvatel je 253 500. Naděje dožití (střední délka život) je u mužů

75,88 (2013) a u žen 81,68 v tomtéž roce. Kraj Vysočina je druhý v pořadí v naději na dožití, hned za Hlavním městem Prahou. (czso.cz)

HDP kraje Vysočina činí k roku 2013 168 027 milionů korun. HDP na jednoho obyvatele tak činí 327 171 Kč, což je 84,2 % průměr obyvatel České republiky. Průměrná měsíční mzda k roku 2014 činila 23 236 Kč. Podíl nezaměstnaných k roku 2014 byl 5,45 % občanů. Nejvíce lidí pracuje ve zpracovatelském průmyslu, zemědělství, či stavebnictví. (czso.cz)

K pozitivům kraje patří nízká kriminalita a malá sebevražednost ve vztahu k počtu obyvatel. (czso.cz)

4.3 Lokalizační faktory

4.3.1. Přírodní faktory/atraktivita

Krajinný ráz CHKO Žďárské vrchy

Na formování vzhledu krajiny se ve zjednodušeném pohledu podílí několik základních faktorů: morfologie terénu, klima, vegetace, voda a činnost člověka. Poslední jmenované se nejvíce projevuje především v hospodářském využití krajiny – zemědělství, lesnictví, průmysl a způsob osídlení a výstavby. (zdarskevrchy.cz)

Geomorfologie

Území CHKO Žďárské vrchy se rozkládá v severovýchodní části Českomoravské vrchoviny na území čtyř geomorfologických podcelků. Zhruba polovinu území Žďárských vrchů tvoří chráněná území, převažuje erozně denudační reliéf ploché vrchoviny kulminující v centrální části geomorfologickým okrskem Devítiskalské vrchoviny s nejvyšším bodem Devět skal (836 m. n. m). Vrásová tektonika odolnějších granitizovaných rul a migmatitů podmiňuje průběh hlavních rozvodnic hřbetů, které jsou široce odděleny rozevřenými postupně se zahlubujícími údolními s plochými úvalovými uzávěry (např. Svratka, Fryšávka, Věcovský potok). Toto utváření je označováno, jako tzv. žďárský typ reliéfu. (zdarskevrchy.ochranaprirody.cz)

Na hřbetech CHKO jsou typické skalní útvary. K nejznámějším patří bezpochyby Devět skal, Čtyři palice, Malínská skála či Dráteničky. Svislé stěny o výšce až 35 m jsou přemodelované kryogenními procesy v chladných obdobích pleistocénu a jsou označovány jako mrazové sruby.

Povrch skalních útvarů bývá často pokryt drobnými vroubenými tvary, mezi které řadíme voštiny (např. Devět skal, Tisůvka), skalní výkleny (Lisovská skála) a pseudoškrapy (Milovské Perničky). Ojediněle zde najdeme i puklinové jeskyně (např. Štarkov) a skalní tunely (Pasecká skála). (zdarskevrchy.ochranaprirody.cz)

Klimatické poměry

Klimaticky patří Žďárské vrhy k chladnějším, vlhčím a značně větrným územím. Průměrná roční teplota se pochybuje mezi 6,8°C v nejnižších a 5°C v nejvyšších polohách. Vegetační období trvá zhruba 200 dnů. Průměrný roční úhrn srážek se obvykle pohybuje v intervalu 650–875 mm, přičemž v polohách nad 800 m. n. m., dosahuje až 1100 mm. (zdarskevrchy.ochranaprirody.cz)

Vegetace a flóra

Charakteristickým typem lesní vegetace byly smrkové bučiny, které se zachovaly pouze v malé míře v hospodářsky těžko dostupných skalnatých vrcholcích CHKO. Oproti okolním lesům Českomoravské vrchoviny bylo značné zastoupení podmáčených smrčín. V jejich dřevinné skladbě dominovaly smrky a jedle s příměsí buku nebo olše lepkavé. Kvůli hospodářským aktivitám a všeobecnému ústupu jedle z lesních porostů se z těchto přírodních společenstev vyšších oblastí Žďárských vrchů dochovaly převážně ochuzené segmenty, indikované místy výskytem druhů jako je čípek objímavý (*Streptopus amplexifolius*), pérnatec horský (*Thelypteris limbosperma*), ptačinec dlouholistý (*Stellaria longifolia*), vranec jedlový (*Huperzia selago*), plavuň pučivá (*Lycopodium annotinum*) a další. V nižších oblastech CHKO byly značně rozšířeny bukové bučiny a ostrůvkovitě na bohatších stanovištích i květnaté bučiny. Zbytky těchto společenstev, v jejichž dřevinné skladbě dominovaly buk a jedle s příměsí smrku a na živnějších stanovištích i javoru klenu, jsou zachovány pouze na Žákově hoře a Ransku. (zdarskevrchy.ochranaprirody.cz)

V minulosti jen velmi malou plochu pokrývaly acidofilní reliktní bory, fragmenty těchto společenstev se na daném území zachovaly pouze ostrůvkovitě. Dnes se tyto fragmenty vyskytují na některých skalních útvarech (např. Milovské Perničky) a také v okolí rybníku Velké Dářko a Krejcarském lese, kde se vyskytují společenstva rašelinných a brusnicových borů. V porostu jsou zde rozšířeny brusnice, mj. vlochyně bahenní, jejíž plody jsou mírně jedovaté v podstatě k nerozeznání od klasické brusnice borůvky hojně sbírané. V Dářském

rašeliništi se zachovala také borovice blatka, která vytváří unikátní rašelinní lesy. (zdarskevrchy.ochranaprirody.cz)

Na odlesněných plochách vznikla přirozená nelesní společenstva, například ekosystémy klidných a tekoucích vod, pobřežních rákosin, vysokých ostřic, rašelinných luk, pastvin a vřesovišť. Velmi rozšířená jsou vlhkomilná společenstva s porosty jako hadí kořen (*Bistorta officinalis*), pcháč různolistý (*Cirsium heterophyllum*), tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*), které udávají barevný ráz luk v letním období. Na rybnících ojediněle rostou leknín bělostný (*Nymphaea candida*) či stulík žlutý (*Nuphar lutea*). (zdarskevrchy.ochranaprirody.cz)

Z nižších rostlin jsou v oblasti významně rozšířeny mechorosty. Na rašeliništích a rašelinných loukách rostou tyrfofilní mechy boreálního charakteru, jako jsou štírovec dutolistý (*Scorpidium scorpioides*), plstnatec rašelinný (*Helodium blandowii*), poparka třířadá (*Meesia triquetra*), ploník tuhý (*Polytrichum strictum*), bažinník kostřbatý (*Paludella squarrosa*), srpnatka fermežová (*Hamatocaulis vernicosus*) atd.

Na výše položených skalnatých stanovištích často roste štěrbavka skalní, (*Andreaea rupestris*) pohárovec mougeotův (*Amphidium mougeotii*), těhovce bezžebrý (*Hedwigia ciliata*), dřavka vejčitá (*Grimmia ovalis*) atd.

Ojediněle můžeme v CHKO narazit na druhy alpského migrantu, jako jsou pleška stopkatá pravá (*Willemetia stipitata* subsp. *stipitata*), řeřišnice trojlistá (*Cardamine trifolia*) nebo karpatský migrant vrba slezská (*Salix silesiaca*). Nicméně antropickým ovlivněním vegetace vystupňovaným především v druhé polovině 20. století došlo v důsledku přímých či nepřímých změn životního prostředí k závažnému kvalitativnímu i kvantitativnímu ochuzení a ohrožení flóry na daném území. (zdarskevrchy.ochranaprirody.cz)

Fauna

Ve srovnání s okolním územím je pro CHKO charakteristické zastoupení tyrfofilních a tyrfobiontních druhů na rašeliništích. Převažuje podhorská lesní fauna hercynského původu, relativně nejlépe zachovaná ve zbytcích původních bučin.

Cennými biotopy z hlediska výskytu živočichů jsou i vlhké rašelinné louky, lady s rozptýlenou dřevinnou vegetací a vřesovištními formacemi, dále pak vodní biotopy

s břehovými porosty a na ně navazující mokřady. V těchto zachovalých fragmentech přirozených a přírodě blízkých společenstev žije řada ohrožených druhů živočichů.

Donedávna vyhraněná fauna rašelinišť a rašelinných luk, kam patřil například žluťásek borůvkový (*Colias palaeno*) či modrásek stříbroskvrnný (*Vacciniina optilete*) silně ustoupila v důsledku odvodňování. Říční vody patří především do pstruhového pásma, typicky vyvinuté lipanové pásmo je na řece Svatce pod Jimramovem.

Čisté a průzračné potoky a říčky obývají např. mihule potoční (*Lampetra planeri*), K významným druhům živočichů patří ježek západní (*Erinaceus europaeus*), hraboš mokřadní (*Microtus agrestis*), rejsem horský (*Sorex alpinus*), netopýr severní (*Eptesicus nilsoni*). Z ptáků potom kulíšek nejmenší, (*Glaucidium passerinum*), sýc rousný (*Aegolius funereus*), lejsek malý (*Ficedula parva*), datel černý, (*Dryocopus martius*), ořešník kropenatý (*Nucifraga caryocacactes*), hýl rudý (*Carpodacus erythrinus*), čečetka zimní, (*Carduelis flammea*) skorec vodní (*Cinclus cinclus*) či čáp černý (*Ciconia nigra*). Z obojživelníků: mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*), ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*) a zmije obecná (*Vipera berus*). Hmyz: okáč černohnědý (*Erebia ligea*), okáč stříbroskvrnný (*Coenonympha tulila*), modrásek bahenní (*Maculinea nausithous*), modrásek očkovaný (*Maculinea teleius*), batolec duhový (*Apatura iris*) atd.

Lesnictví

Co se týče lesnictví, v rekonstruované dřevinné skladbě potencionální přirozené vegetace převládá buk lesní (*Fagus sylvatica*), (35,6 %) a jedle bělokora (*Abies alba Mill.*) (32,4 %) ve stinných lesích na minerálně bohatších půdách roste v příměsi javor klen (*Acer pseudoplatanus*) (0,2 %) a vtroušen byl i jilm horský (*Ulmus glabra*). Smrk (*Picea*), byl značně zastoupen (27,3 %) zejména na minerálně chudých a podmáčených stanovištích. Borovice lesní (*Pinus sylvestris*) je rozšířena na rašeliništích a skalnatých výchozech (3,8 %), kde ji doprovázejí bříza pýřitá a bříza bělokora (*Betula pendula*), (0,2 %), jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*) a ojedinele i borovice blatka (*Pinus rotundata*). (zdarskevrchy.ochranaprirody.cz)

4.3.2 Společenské faktory/atraktivita

Sport, turistika a rekreace

CHKO Žďárské vrchy patří mezi nejrozmanitější části Českomoravské vrchoviny se spoustou turisticky zajímavých míst a řadou kulturních památek. Území protíná historická hranice mezi

Čechami a Moravou, ale i hranice evropského rozvodí Baltského a Černého moře, také zde pramení hned několik řek, mezi něž patří Sázava, Chrudimka, Svratka či Doubravka.

Jelikož jsou typickými krajinnými prvky skalní útvary, zalesněné hřebeny či malebné louky a pole, tato krajina je často vyhledávána turisty jako místo odpočinku a rekreace ale i sportu a turistiky. Mezi časté formy odpočinku patří rekreace u vodních ploch Velké Dářko, Pilská nádrž, Řeka, Milovský Rybník, Sykovec nebo Medlov. Především pak Velké Dářko je známé, jako místo konání nejrůznějších vodních sportů v široké škále od závodů dračích lodí po windsurfing. V CHKO má také velkou tradici pěší turistika, velký rozmach v posledních letech zažívá cykloturistika a se vznikem koňských farem také hipoturistika (např. Jezdecký klub Blatiny).

Turistika má v této oblasti velmi dlouho tradici, na rozdíl od pohraničních oblastí České republiky, které byly v poválečných letech z velké části uzavřeny pro turisty, turistika se zde tedy mohla rozvíjet rychleji. Zpřístupněny byly mnohé z nejcennějších částí CHKO. Mezi ty nejznámější patří bez pochyby Devět skal se svými 836 m. n. m druhý nejvyšší vrchol Českomoravské vrchoviny. Mezi další známá místa patří Žákova hora, vyhlášena vyhlášená již v roce 1933 státní přírodní rezervací. Obě místa jsou relativně snadno dosažitelná po turistických značkách. Dalšími turisty často navštěvovanými místy jsou Malínská skála, Dráteníčky, Pasecká skála, skála Prosička či Čtyři Palice. Na velké většině těchto skal se dá provozovat drobné horolezení, na dobře připravených horolezeckých trasách všech obtížností. Horolezecká činnost v CHKO Žďárské vrchy je povolena na základě rozhodnutí AOPK ČR za podmínek dohodnutých se zástupci místních oddílů Českého horolezeckého svazu. Nevyhraněný názor ovšem panuje na používání magnesia, jako lezecké pomůcky na vysoušení prstů, přes snahu horolezců prokázat neškodnost této látky je zřejmé, že magnesium mění chemismus skály, při nadměrném používání znečišťuje skalní útvary, proto je jeho používání zakázáno. (zdarskevrchy.ochranaprirody.cz)

Převýšením nepřilíš náročný zato však značně rozsáhlý reliéf Žďárských vrchů láká turisty na kolech a předurčuje rychlý rozvoj cykloturistiky. Je možné říci, že ze všech forem turistiky se právě ta na kolech rozvíjí nejrychleji. Je prakticky bezproblémová z hlediska ochrany přírody a krajiny, ovšem pouze pokud je provozována na cestách k tomu určených. Určitým problémem je tzv. free-ride cyklistika, tudíž extrémní cyklistika mimo lesní pěšiny, při čemž dochází k rušení zvěře, ve svažitém terénu zejména za mokra k mnohonásobně většímu narušení vegetace, nebo narušení původního krytu s následnou erozí. (zdarskevrchy.cz)

Území CHKO je také hojně využíváno v zimním období. Nachází se zde spousta kvalitních a pravidelně udržovaných lyžařských tras, které se svojí polohou, profilem a pravidelnou údržbou získaly nejen příznivce z celé Vysočiny, ale i České republiky. Nachází se zde cca 50 km upravených běžeckých tratí. Dalším velkým lákadlem nejen v zimní sezóně je Vysočina Aréna v Novém Městě na Moravě, která každoročně láká diváky na světový pohár v biatlonu. Nicméně i v ostatních ročních obdobích se zde konají světové poháry, například horských kol. V Novém městě na Moravě také nalezneme lyžařský areál Harusův kopec, který jako jeden ze dvou sjezdovek na Vysočině má sedačkovou lanovku. (vysocina-arena.cz)

V CHKO se také nacházejí 4 naučné stezky. První z nich je naučná cyklostezka s názvem Žďárskými vrchy křížem krážem, dalšími jsou NS Babín, NS Dářské rašeliniště a NS Žákova hora.

4.4 Kulturní faktory/atraktivita

Z hlediska kulturních památek CHKO Žďárské vrchy také skrývá velký potenciál. Jednoznačně nejznámější kulturní památkou v této oblasti je poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou vyhlášena památkou UNESCO. Známý a turisty velmi navštěvovaný je soubor lidových staveb a řemesel Vysočina na Veselém kopci nedaleko Trhové Kamenice u Hlinska. Mezi nejznámější zříceniny v oblasti CHKO Žďárské vrchy patří Pernštejn, Zubštejn a Dalečín. Dalším lákadlem pro turisty jsou sochy od umělce Michaela Olšiaka, které jsou rozesety v okolí Žďáru nad Sázavou a také zámek ve Žďáru nad Sázavou. Ten mimo jiné nabízí mnoho zajímavých expozicí a výstav. Světoznámé je především Muzeum knihy, největší tohoto druhu v Evropě. Vystaveny jsou zde středověké rukopisy, unikátní tisky, dále je zde vystaveno vybavení tiskárny ze 16. století, mobiliář zámecké knihovny a ukázky současné knižní ilustrace. (vysocinatourism.cz)

4.5 Realizační faktory

CHKO Žďárské vrchy se nacházejí na pomezí Pardubického a kraje Vysočina. Území tvoří jakýsi čtyřúhelník mezi městy Žďár nad Sázavou, Hlinsko, Nové město na Moravě a Polička. Všechny tyto města jsou dobře dostupná automobilem, autobusem či vlakem. Důležitým aspektem dostupnosti a dopravy na území CHKO Žďárské vrchy je dálnice D1 z Prahy do Brna protínající Kraj Vysočina. Exit 146 u Velkého Meziříčí na 156. kilometru směr Praha-Brno a 52. kilometru směr Brno- Praha je ve vzdálenosti zhruba 33 km od Žďáru nad Sázavou a 41 km od Nového města na Moravě. Přítomnost dálnice D1 tak může cestování autem

z dvou největších českých měst do CHKO Žďárské vrchy značně urychlit. Pro dopravu autem z Pardubického a Královehradeckého kraje je nejlepší variantou rychlostí silnice E 442. Z Pardubic do Poličky je to 69 km z Hradce Králové 74 km. Od Jihu z Jihlavy je to zhruba 37 km do Žďáru nad Sázavou. U cestování vlakem z Prahy, Brna či Pardubic je nejkomfortnější variantou s nejméně přestupy vystoupit na nádraží ve Svitavách a přestoupit na osobní vlak do Poličky, který dále pokračuje do Borové, která je dobrým výchozím místem pro pěší jednodenní túry do srdce CHKO Žďárské vrchy. Možné je také využít širokou síť autobusových spojů.

Možnost ubytování v CHKO Žďárské vrchy je široká. Největší nabídku ubytování v oblasti pokrývají penziony, následují turistické ubytovny a tříhvězdičkové hotely. Naopak hotel pětihvězdičkový v regionu není jediný. Celková kapacita lůžek v kraji vysočina je 25 749.

Tabulka 1: Kapacita a návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení CR v kraji Vysočina (2013)

	Kapacita hromadných ubytovacích zařízení			Hosté		Přenocování	
	zařízení <i>Establishments</i>	pokoje <i>Rooms</i>	lůžka <i>Bed places</i>	celkem <i>Total</i>	z toho nerezidenti <i>Non-residents</i>	celkem <i>Total</i>	z toho nerezidenti <i>Non-residents</i>
Celkem	505	8 877	25 749	448 401	67 165	1 180 153	175 114
hotely *****	-	-	-	-	-	-	-
hotely, motely, botely ****	16	587	1 237	50 905	16 531	96 187	38 454
hotely, motely, botely ***	64	1 836	4 295	138 075	30 714	289 233	67 647
hotely, motely, botely **	11	211	590	11 118	2 374	27 953	5 604
hotely, motely, botely *	5	115	329	5 232	835	14 611	1 875
hotely garni ****, ***, **, *	3	41	88	3 365	858	6 712	1 715
penziony	160	1 501	4 276	75 530	6 915	184 671	17 813
kempy	31	354	1 294	36 782	3 618	126 438	23 023
chatové osady	23	461	1 869	15 145	251	66 623	1 038
turistické ubytovny	69	1 022	3 177	27 960	890	92 249	3 399
ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	123	2 749	8 594	84 289	4 179	275 476	14 546

Zdroj: vlastní zpracování na základě czso.cz

V CHKO Žďárské vrchy se nachází mnoho restauračních zařízení. Většinou se jedná o restaurace s typicky českou nabídkou jídel, velmi často rodinné restaurace v malebných, starobylých roubenkách. Například restaurace a penzion Selský Dvůr v Daňkovicích, restaurace a penzion Bukáček v Křižánkách či restaurace a jezdecký klub Blatiny. Větší - koncentrace restaurací či stánků s občerstvením se pak nachází zejména okolo vodních ploch jako jsou například Milovy, Medlov nebo Velké Dářko.

4.6 Propagace regionu

Propagaci kraje Vysočina a tudíž i v něm ležící CHKO Žďárské vrchy má na starost příspěvková organizace Vysočina Tourism. Tato příspěvková organizace zahájila svoji činnost v roce 2008 a má sídlo v Jihlavě. Cílem této organizace je vytvoření dostatečně silné konkurenční pozice kraje Vysočina na trhu cestovního ruchu. Hlavním účelem vzniku organizace je koordinace dlouhodobě udržitelného rozvoje sektoru cestovního ruchu. Tento hlavní účel je doplněn vedlejšími činnostmi, jako je například provozování obchodní činnosti v rámci platné legislativy v cestovním ruchu (reklamní činnost a koupě reklamního zboží za účelem dalšího prodeje). Předmětem činnosti organizace jsou řízení a rozhodování, analytická činnost, koordinace spolupráce subjektů cestovního ruchu z veřejného i soukromého sektoru, komunikace s obchodními partnery a turisty za region. Dále pak propagace a prezentace regionu na celonárodních a zahraničních trzích, shromažďování informací o turistickém potenciálu regionu, zajišťování jejich průběžné aktualizace a jejich zpracování pro jednotlivé cílové skupiny uživatelů, koordinace činnosti turistických informačních center na území kraje, propagace a koordinace certifikačních služeb na území kraje, zpracování řízení regionálních turistických produktů. Například projekt: „*Marketing turistické nabídky kraje Vysočina*“, což byl projekt z roku 2012. Měl za cíl nabídnout spolupráci pro provozovatele venkovských ubytovacích zařízení na Vysočině. Subjekty, které měly zájem a splňovaly podmínky, byly prezentovány prostřednictvím nabídkového katalogu s názvem „*Prázdniny na venkově*“ na domácím trhu, ale i v zahraničí. (vysocinatourism.cz)

4.7 Atraktivita regionu

Za zmínku také určitě stojí Vysočina aréna v Novém městě na Moravě, kde se konají sportovní akce světového významu a přitahují do regionu tisíce tuzemských i zahraničních sportovních nadšenců, kteří ovšem mohou využít mnoho jiných sportovních atrakcí v regionu. Nové město na Moravě také získalo na konferenci *Forum Nordicum* novinářské ocenění pro

nejlepšího pořadatele závodů Světového poháru v biatlonu v uplynulé sezoně 2014/2015. Podle hodnocení Evropská vysílací unie (EBU) bylo Nové Město v uplynulé sezoně nejlepší ve sledovanosti televizních přenosů ze Světových pohárů, což je významný fakt z hlediska propagace regionu. (vysocina-arena.cz)

Typy na výlety do přírody, za památkami, kulturními akcemi atp. v CHKO Žďárské vrchy můžeme nalézt na mnoha webových stránkách. Například na webu Kudyznudy.cz patří příspěvkové organizaci Czechtourism. Dále pak na stránkách treking.cz či vyletnik.cz.

6 Interpretace výsledků dotazníkového šetření

Tato kapitola obsahuje interpretaci výsledků dotazníkového šetření, kde je u většiny otázek přiložena tabulka či graf a přidám příslušný komentář.

Tématicky zaměřené otázky

1. Kolikrát jste území CHKO Žďárské vrchy navštívil/a?

Tabulka 2: Návštěvnost CHKO Žďárské vrchy

Byl/a jsem zde jednou.	27	26,7%
Byl/a jsem zde vícekrát.	42	41,6%
Tuto oblast navštěvuji více méně pravidelně.	32	31,7%

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Z Tabulky 2 vyplývá, že většina dotázaných respondentů byla v CHKO Žďárské vrchy více než jednou, necelých 42 % respondentů. 32 % tuto oblast navštěvuje pravidelně. Nejméně dotázaných, 27% zde bylo pouze jednou.

2. V jakém ročním období nejčastěji navštěvujete tuto oblast?

Tabulka 3: Návštěvnost v ročním období

Jaro	18	17,8%
Léto	64	63,4%
Podzim	18	17,8%
Zima	1	1,0%

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Z Tabulky č. 3 je patrné, že nejvíce respondentů navštěvuje danou oblast v létě (64% dotázaných). Toto zjištění není nikterak překvapivé, jelikož je zde spousta vodních nádrží sloužících k rekreaci. V jarním a podzimním období je evidován stejný procentní počet respondentů a to 18%. V zimním období navštěvuje oblast pouze jeden respondent.

3. Jak dlouho se v této oblasti obvykle zdržujete?

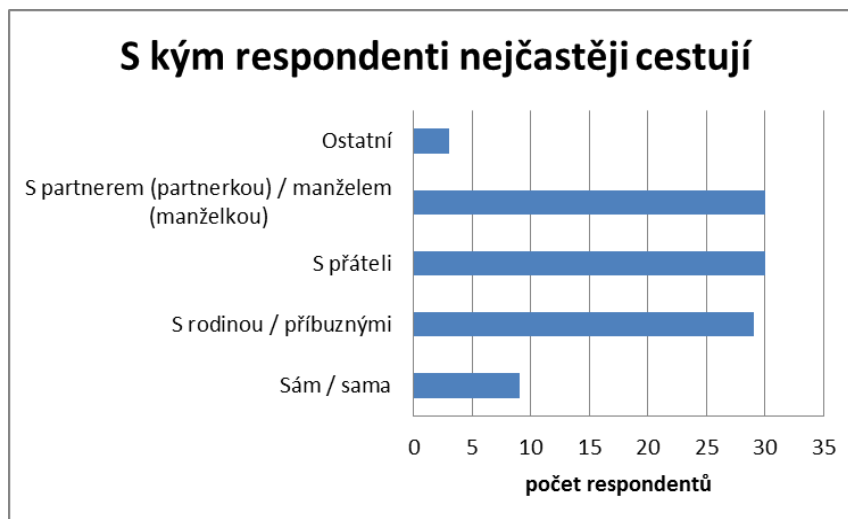
Tabulka 4: Doba pobytu v CHKO Žďárské vrchy

1 den	74	73,3%
2-3 dny	16	15,8%
3-7 dní	4	4,0%
7 a více dní	7	6,9%

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Z vyhodnocení výsledků vyplynulo, že více než polovina a to 73 % dotázaných se v oblasti zdrží pouze 1 den. 16 % se zde zdrží v rozmezí 2 až 3 dny, což jsou pravděpodobně víkendové pobyty. Zhruba 7 % dotázaných se v oblasti zdrží 7 či více dnů. 4 % dotázaných se zdrží v rozmezí 3 až 7 dní.

4. S kým obvykle cestujete?

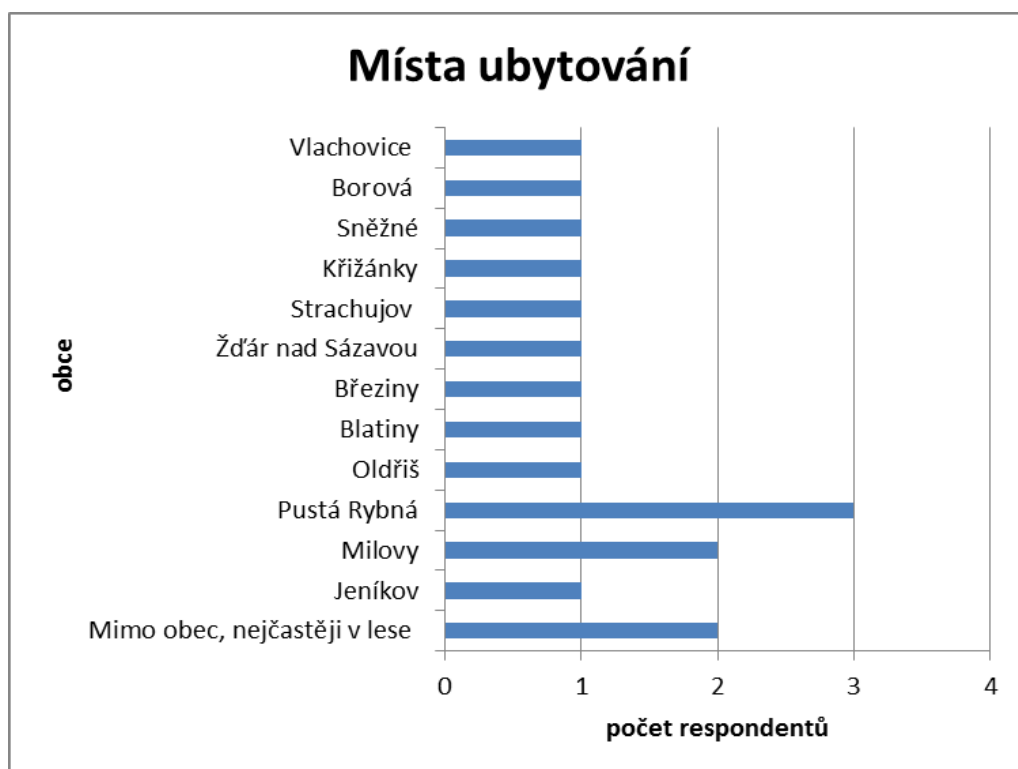
Obrázek 2: Doprovod na cestách

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Ze získaných výsledků vyplývá, že respondenti nejčastěji do CHKO Žďárské vrchy cestují s partnery, přáteli a rodinami. Pouze 9 ze 100 dotázaných nejčastěji do oblasti cestuje samo a 3 vybrali, že cestují s někým dalším. Z grafu je patrné, že cestování do oblasti je ryze kolektivní.

5. Uveďte název obce, kde býváte většinou ubytován/a.

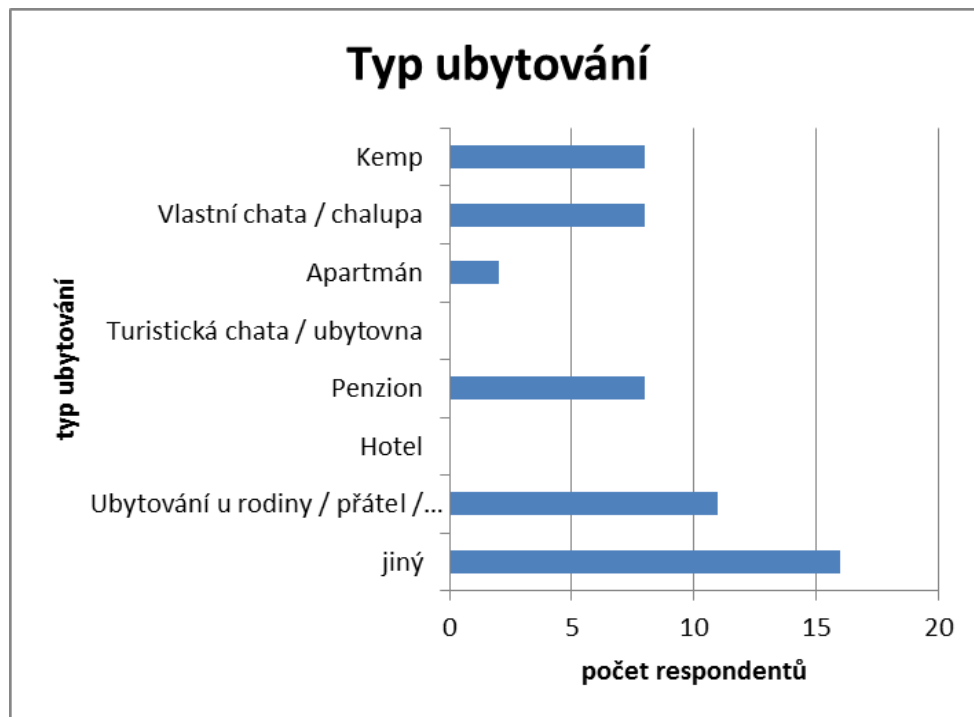
Obrázek 3: Místa pobytu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Tuto otázku vyplňovali pouze respondenti, kteří uvedli, že se v CHKO zdržují déle než 1 den.

Z Obrázku 3 je patrné, že nejvíce respondentů se ubytovává v Pusté Rybné (3), jeden z nich uvádí Pustá Rybná - Damašek, což areál, kde se konají letní tábory. 2 respondenti uvedli, jako místo pro ubytování obec Milovy, kde se nachází stejnojmenný rybník. 2 respondenti také uvedli, že přímo v obci se neubytovávají, ale volí dobrodružnější variantu a to kempování v lese. Po jednom zástupci mají obce Jeníkov, Oldřiš, Blatiny, Březiny, Žďár nad Sázavou, Strachujov, Křižánky, Sněžné, Borová a Vlachovice.

6. Jaký typ ubytování obvykle využíváte?

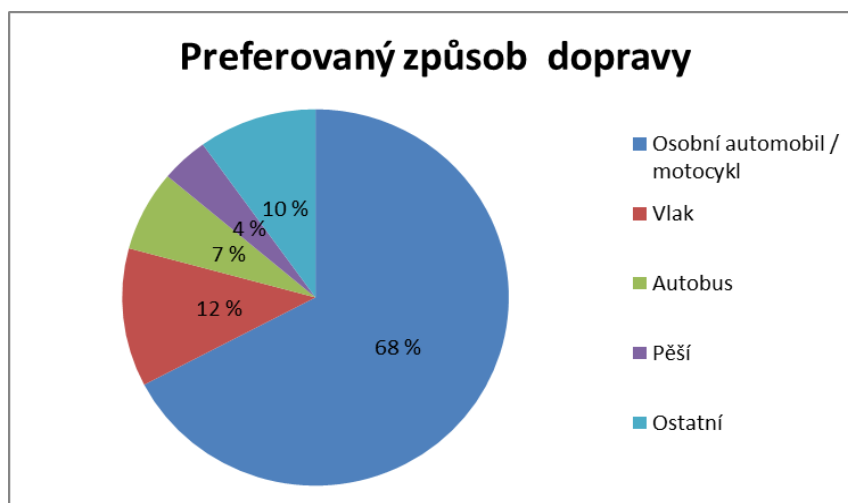
Obrázek 4: Typ ubytování

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Tuto otázku vyplňovali také pouze Ti respondenti, kteří uvedli, že se v CHKO zdržují déle než 1 den.

Z uvedených výsledků vyplývá, že největší počet respondentů (16) vybralo, že se obvykle ubytovává v jiném zařízení. Lze jen těžko soudit v jakém, nicméně v předchozí otázce 2 respondenti uvedli, že nocují v lese, je tedy možné, že se jedná o nocleh pod širým nebem. Druhá nejpočetnější skupina respondentů (11) se nejčastěji ubytovává u známých či přátel. Dalšími typy ubytování jsou kempy, vlastní chalupy, penziony či apartmány. Nikdo z dotázaných se neubytovává v hotelech ani v turistických ubytovnách.

7. Jaký druh dopravy obvykle využíváte pro dopravu z Vašeho místa bydliště?

Obrázek 5: Způsob dopravy

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Ze získaných informací je patrné, že respondenti nejčastěji k dopravě do CHKO Žďárské vrchy volí osobní automobil či motocykl. Vlákem do oblasti cestuje 12 % dotázaných. Autobusem pouze 7 %. 4 % chodí do oblasti pěšky. Zbýlých 10 % dotázaných volí jiný způsob dopravy.

8. Zkuste, prosím, odhadnout výši nákladů na dopravu z místa bydliště do místa pobytu.

Ze souhrnu čísel, kterých jsem po zodpovězení této otázky obdržel, jsem vytvořil hodnotový průměr. Průměrné náklady na dopravu z místa bydliště jsou zhruba 150 Kč. Modus, tedy hodnota vyskytující se v tomto souhrnu čísel nejčastěji je 25 Kč, tato hodnota se vyskytuje pětkrát. Nejnižší náklad na dopravu je 0 Kč, naopak nejvyšší činí 800 Kč.

9. Zkuste, prosím, odhadnout výši nákladů na ubytování.

Ze získaných hodnot, jsem opět vytvořil hodnotový průměr. Ten v tomto případě činí 743 Kč. To je tedy průměrná částka, kterou respondenti odhadují, jako náklady na ubytování v CHKO Žďárské vrchy. Modus, tedy hodnota vyskytující se v tomto souhrnu čísel nejčastěji je 300 Kč, tato hodnota se vyskytuje třikrát. Nejnižší náklady na ubytování jsou 0 Kč, nejvyšší činí 5000 Kč.

10. Proč jste se rozhodl/a navštívit toto místo? (Možnost výběru více odpovědí.)

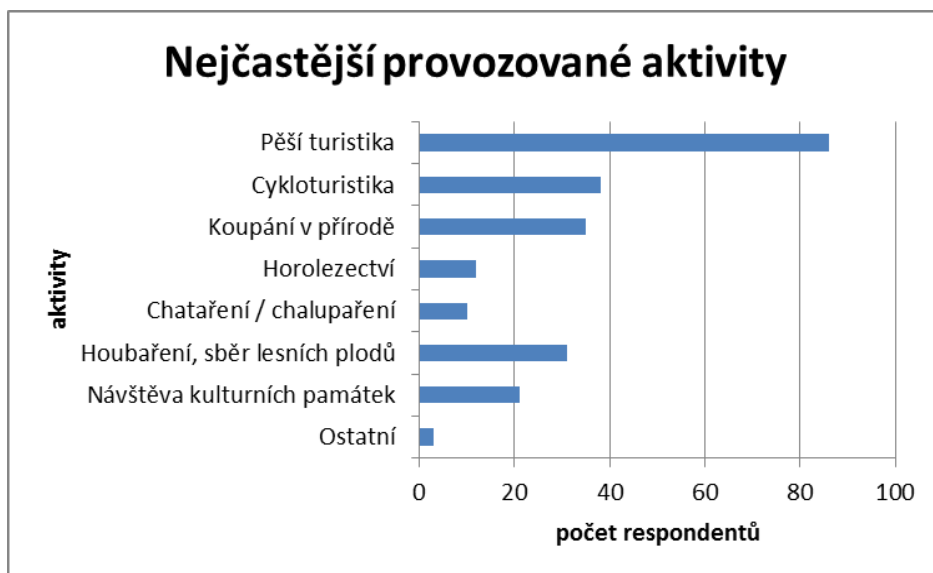

Obrázek 6: Důvod návštěvy CHKO

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Dle získaných informací můžeme konstatovat, že největší motivací respondentů pro návštěvu CHKO Žďárské vrchy je relaxace a odpočinek (případně únik z městského prostředí). To uvedlo 68 ze 101 dotázaných. Dalším důležitým důvodem je pozorování přírody (64 respondentů) a trávení volného času s rodinou (41 respondentů). Naopak relativně málo respondentů vybralo jako důvod návštěvy přítomnost kulturních památek či událostí (20 dotázaných). Návštěva rodiny či známých a pracovní cesta měla u respondentů minimální zastoupení. Možnost Ostatní zvolilo 14 respondentů.

11. Jaké rekreační aktivity provozujete v rámci Vašeho pobytu v CHKO Žďárské Vrchy. (Možnost výběru více odpovědí).

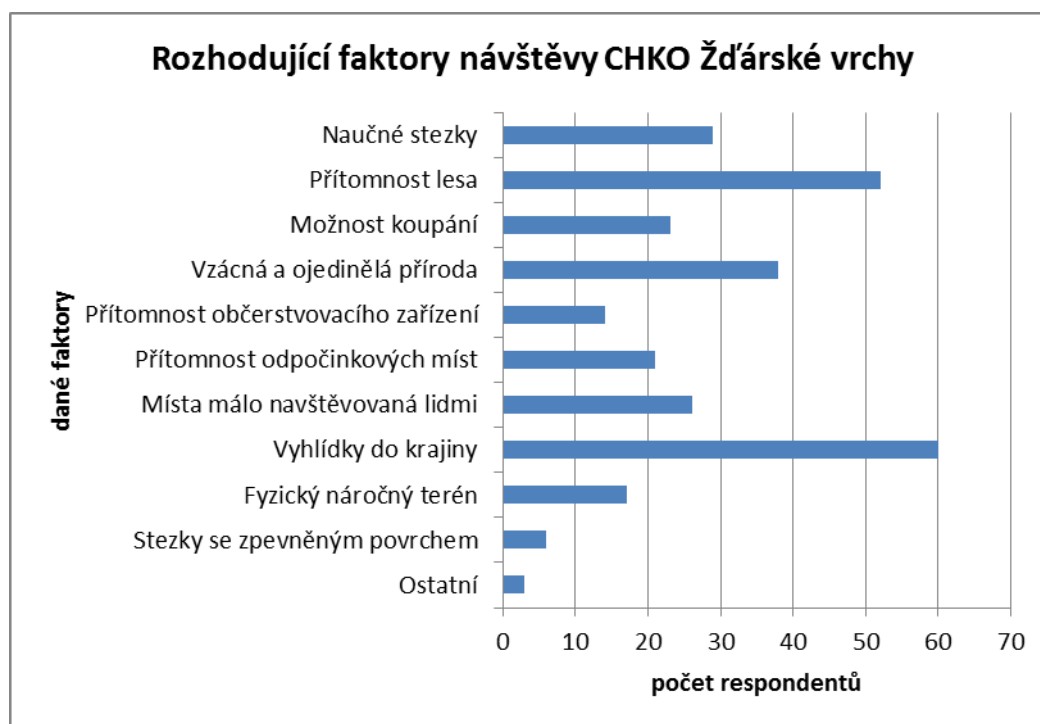

Obrázek 7: Provozované aktivity

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Z výsledků můžeme konstatovat, že nejčastěji provozované aktivity v CHKO Žďárské vrchy jsou pěší turistika, cykloturistika, koupání v přírodě či houbaření a sběr lesních plodů.

12. Jaké hledisko je pro Vás rozhodující při plánování trasy výletu v této lokalitě?

Obrázek 8: Rozhodující faktory návštěvy CHKO

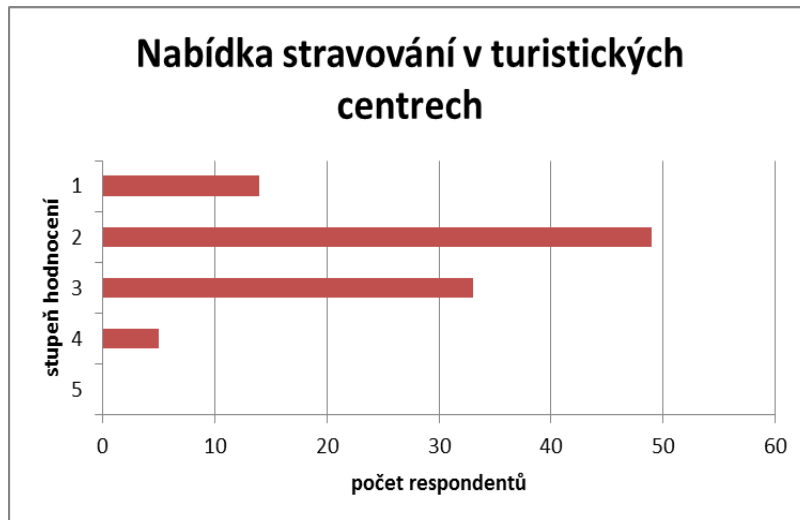
Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Mezi nejdůležitější faktory návštěvy CHKO Žďárské vrchy byly uvedeny: vyhlídky do krajiny (60 respondentů), přítomnost lesa (52 respondentů), vzácná a ojedinělá příroda (38) a naučné stezky (29). Mezi faktory s nízkou důležitostí lze zařadit: přítomnost občerstvovacích zařízení či stezky se zpevněným povrchem.

13. Jak byste ohodnotil/a jednotlivé služby v CHKO podle vlastní zkušenosti?

(Hodnocení 1-5, jako ve škole)

a) Nabídka stravování v turistických centrech

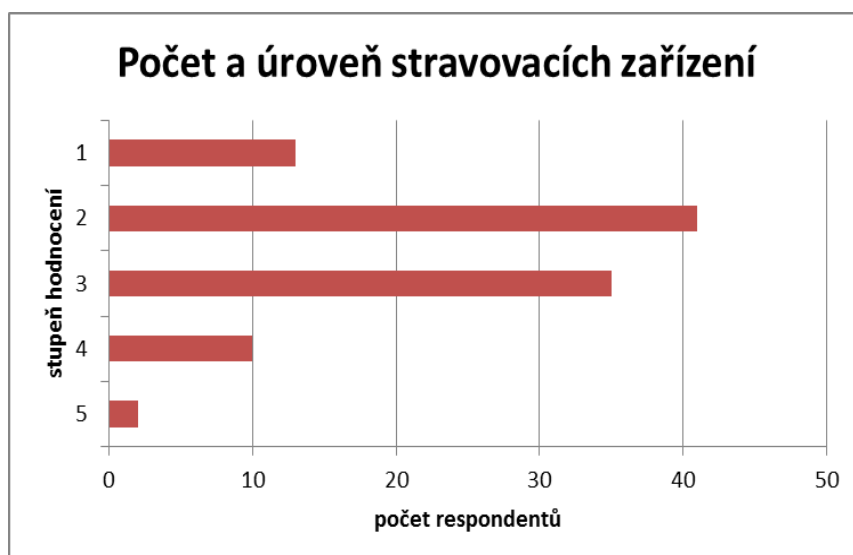

Obrázek 9: Nabídka stravovacích zařízení

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Nabídka stravovacích center je dle poloviny dotázaných chvalitebná, tedy ohodnocena známkou 2. Zhruba 1/3 dotázaných vnímá tuto nabídku za dobrou, v tomto případě tedy průměrnou. Jako výbornou ji označilo pouze 14 respondentů.

b) Počet a úroveň stravovacích zařízení v CHKO

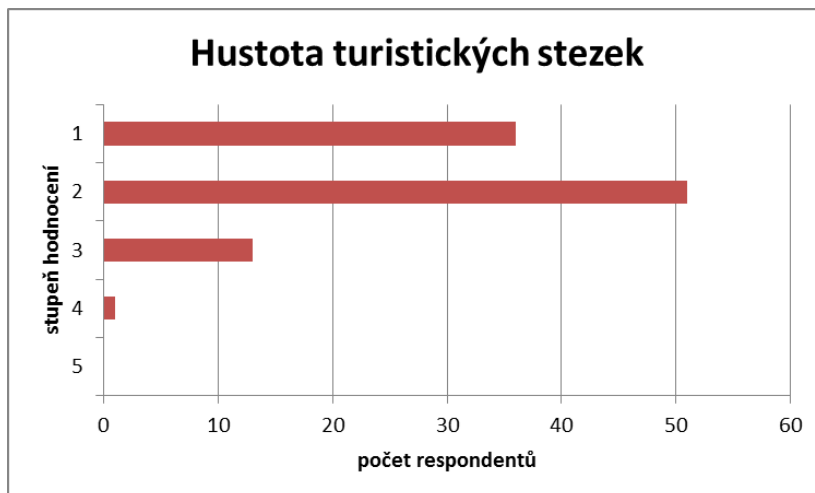

Obrázek 10: Počet a úroveň stravovacích zařízení

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Počet a úroveň stravovacích zařízení je velmi podobná, jako u předchozího grafu. Liší se ovšem v tom, že 10 respondentů uvedlo tuto úroveň za dostatečnou a 2 za nedostatečnou.

c) Hustota turistických stezek

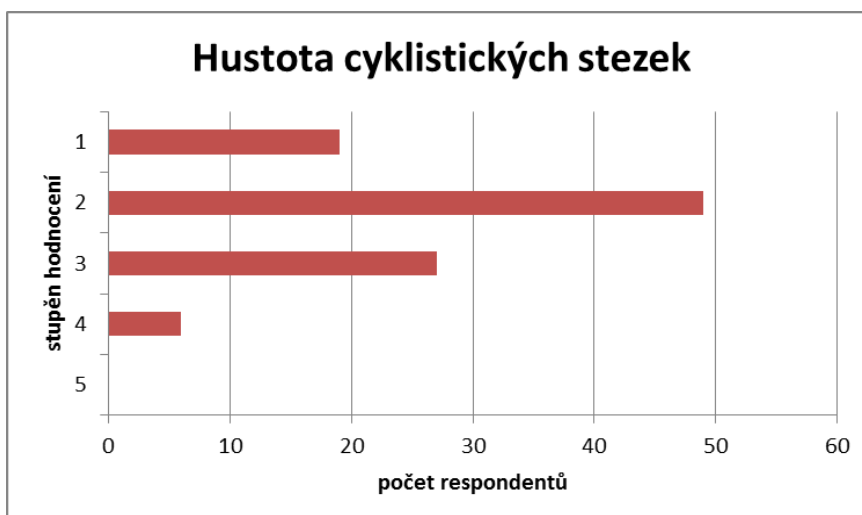

Obrázek 11: Hustota turistických stezek

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Hustota turistických stezek je respondenty vnímána, jako velmi dobrá. Přes polovinu respondentů ji označilo známkou 2 a přes 1/3 dokonce známkou 1, tedy výbornou.

d) Hustota cyklistických stezek

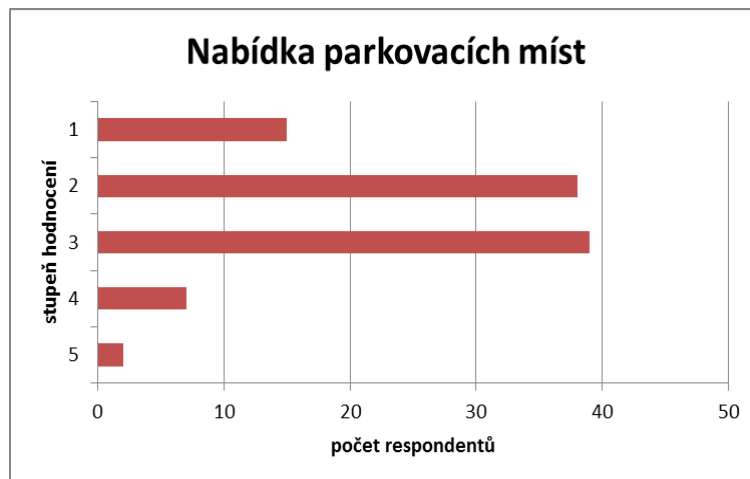
Obrázek 12: Hustota cyklistických stezek

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Hustota cyklistických stezek je také hodnocena kladně, nicméně necelá 1/3 respondentů je hodnotí známkou 3, tedy průměrně.

e) Nabídka parkovacích míst

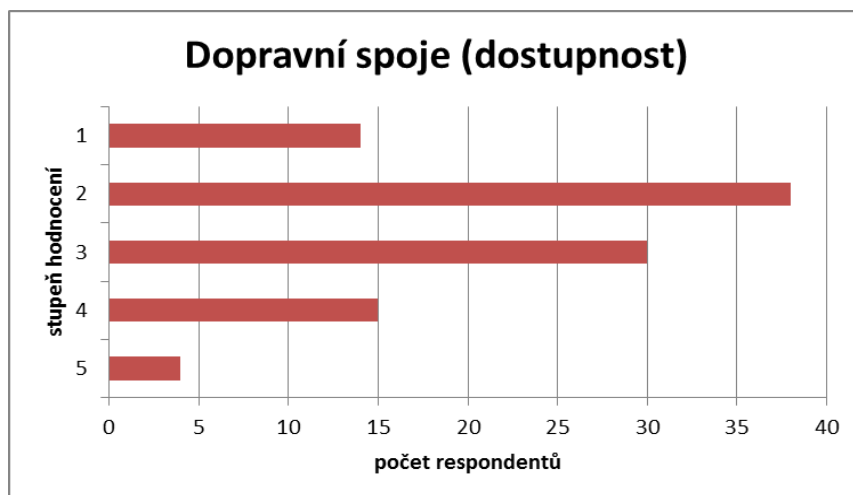

Obrázek 13: Parkovací místa

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Nabídka parkovacích míst je zhruba 40 respondenty označena 2 a 3. V této oblasti tedy dle respondentů jsou určité mezery.

f) Dopravní dostupnost (autobusy, jiné spoje)

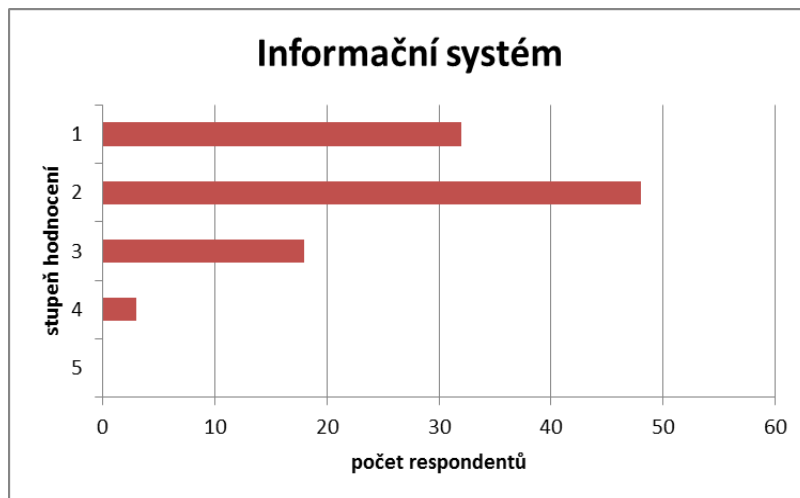

Obrázek 14: Dostupnost

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Dopravní dostupnost autobusy, vlaky či jinak v této kategorii grafů dle respondentů vnímána, jako nejhorší. I přes to, že více než polovina respondentů uvádí hodnocení stupněm 2 nebo 3. 15 respondentů ohodnotilo dostupnost území z hlediska dopravních spojů známkou 4. Nejhorší známkou dostupnost ohodnotili 4 respondenti.

h) Informační systém (informační tabule, značení, atp.)

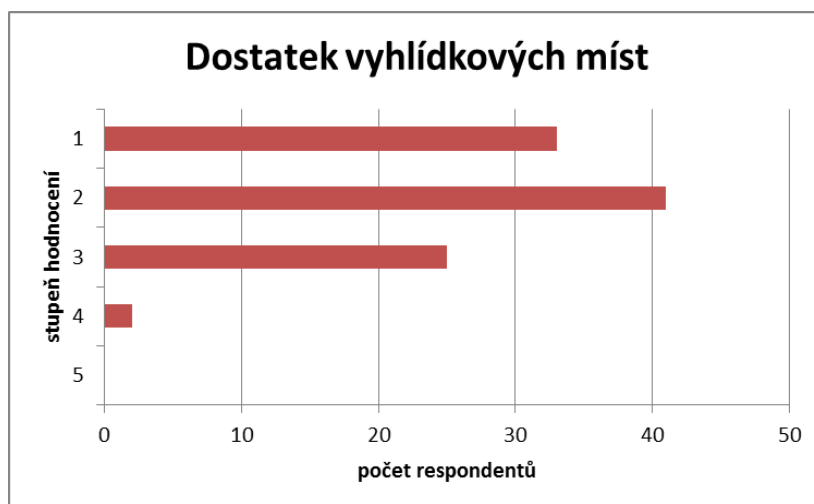

Obrázek 15: Informační systém

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Informační systém je většinou respondentů vnímán jako kvalitní. Přes 1/3 respondentů ho označilo za výborný, tedy známkou 1. Zhruba polovina pak známkou 2.

i) Dostatek vyhlídkových míst

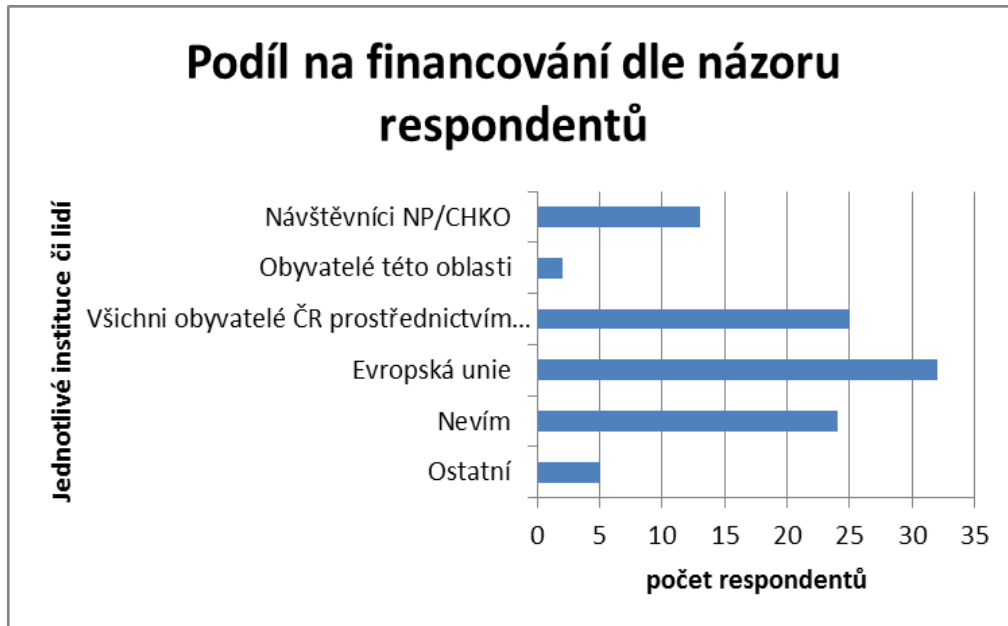

Obrázek 16: Vyhlídková místa

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Dostatek vyhlídkových míst označilo za výborný přes 1/3 dotázaných, přes 40 respondentů za chvalitebný, tedy známkou 2. Dále pak známkou 3 označilo dostatek vyhlídkových míst 25 respondentů.

14. Pokud by bylo nutné přispívat na provoz a ochranu NP/CHKO, kdo by měl, podle Vašeho názoru, mít hlavní podíl na financování?

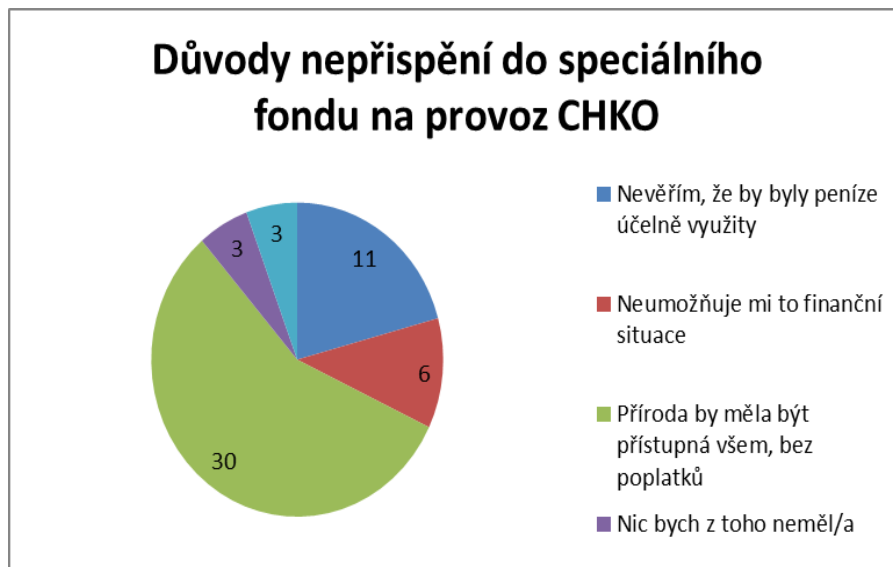
Obrázek 17: Podíl financování

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

15. Jakou částkou byste byl/a ochoten/na ročně přispívat do speciálního fondu zřízeného na provoz NP/CHKO?

Dle dotazníkového šetření je celkově ochota přispívat do speciálního fondu na provoz NP či CHKO velmi malá. Nicméně, ti dotázaní, kteří uvedli, že by byli ochotni přispět, uvedli relativně vysoké částky, několikrát nad 1000 Kč. Několik respondentů uvedlo, že by dalo přednost pomoc prací před finančním příspěvkem.

16. Pokud nejste ochoten/na přispět, uveďte důvod:

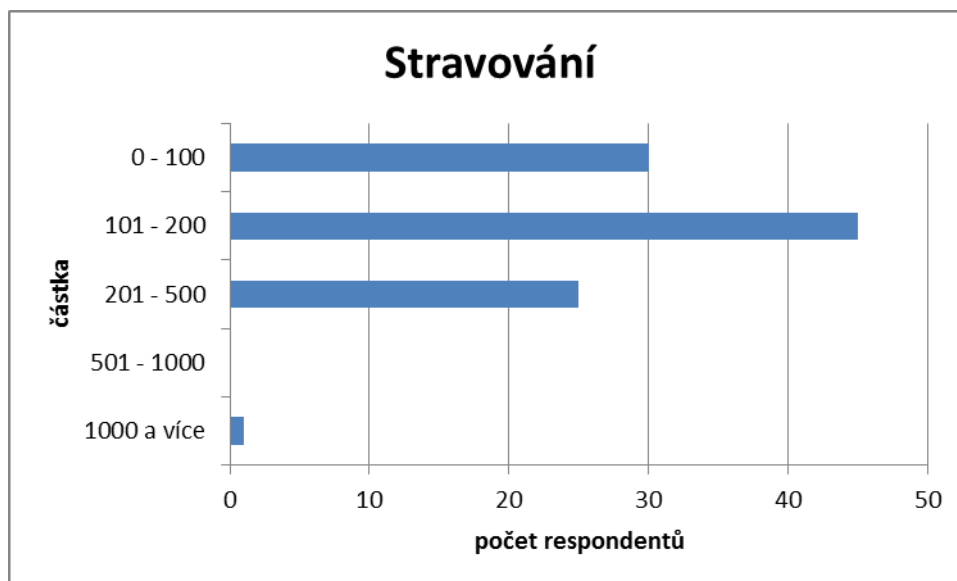
Obrázek 18: Důvody, proč do fondu CHKO nepřispět

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Dle získaných informací je patrné, že většina respondentů (30 z 23) zastává názor, že by příroda měla být přístupná všem bez poplatků. 11 dotázaných by nepřispělo z důvodu, že nevěří, že by byly peníze účelně využity.

17. Odhadněte prosím své výdaje za pobyt v této oblasti (na osobu a den/Kč)

a) Stravování

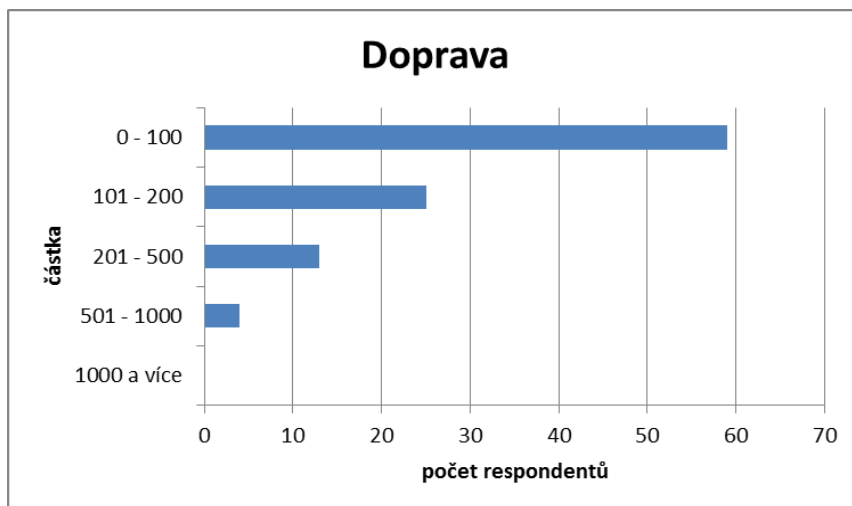

Obrázek 19: Výdaje na stravování

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Na stravování vynaloží téměř polovina respondentů 101-200 Kč. 30 respondentů vynaloží 0 až 100 Kč, 25 z nich pak částku v intervalu 200 až 500 Kč.

b) Doprava

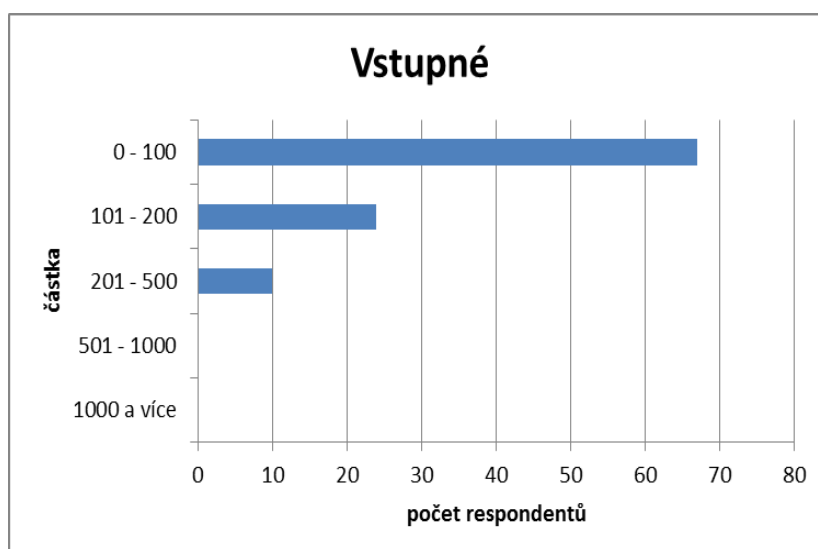

Obrázek 20: Výdaje na dopravu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Částka vyložená na dopravu do CHKO Žďárské vrchy je respondenty nejčastěji vyčíslena na 0 až 100 Kč. 25 respondentů platí za dopravu v intervalu 100 až 200 Kč. Zhruba 13 respondentů vynaloží 200 až 500 Kč.

c) Vstupné

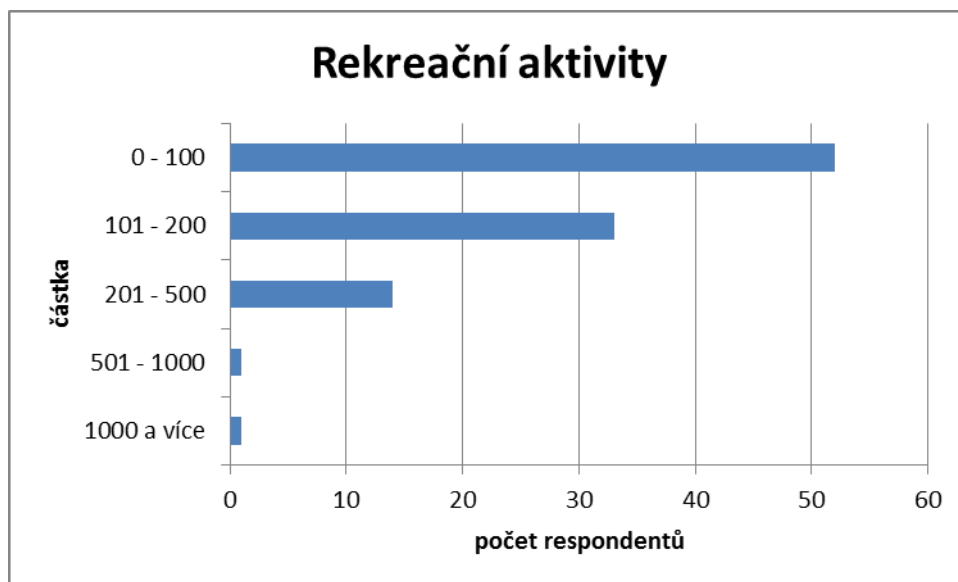

Obrázek 21: Výdaje na vstupné

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Nejčastěji vynaložená částka za vstupné se pohybuje mezi 0 až 100 Kč. Dále pak 100 až 200 Kč u 14 respondentů. Což poukazuje na fakt, že lidé nevštěvují mnoho památek či zajímavostí.

d) Rekreační aktivity

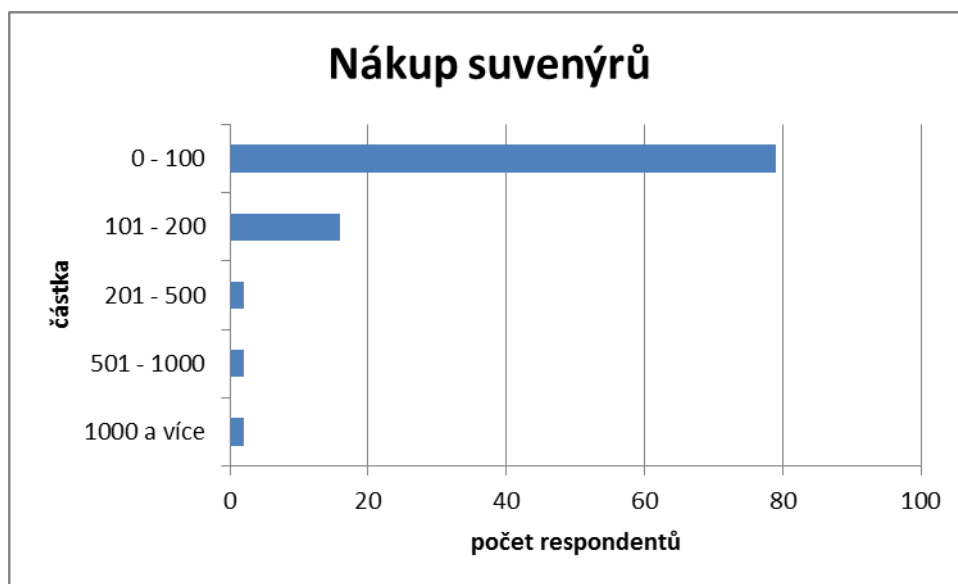

Obrázek 22: Výdaje na rekreační aktivity

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Za rekreační aktivity zaplatí nejvíce respondentů opět v intervalu mezi 0 až 100 Kč. Druhou nejpočetnější skupinou jsou respondenti, kteří za rekreační aktivity vynaloží 100 až 200 Kč.

e) Nákupy suvenýrů

Obrázek 23: Výdaje na suvenýry

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Za nákup suvenýrů většina respondentů dá mezi 0-100 Kč a to necelých 80. 16 respondentů dá za suvenýry 101-200 Kč. Vyšší částky nevynaloží za nákup suvenýrů téměř nikdo.

Identifikační otázky

Co se týká pohlaví, více respondentů bylo mezi ženami a to 56. Mužské pohlaví bylo zastoupeno 45 respondenty.

Věkové složení respondentů je následující: drtivá většina byla v intervalu 15-30 let a to celých 85 % všech dotázaných. Druhou nejpočetnější skupinou byli lidé ve věku mezi 41-50 let (9%). 5 respondentů bylo ve věku 31-40 let a 1 respondent mezi 51-60. Starší 60 let nebyl žádný z respondentů.

Nejvyšší dosažené vzdělání znázorňuje obrázek č. 24 níže.

Obrázek 24: Vzdělání

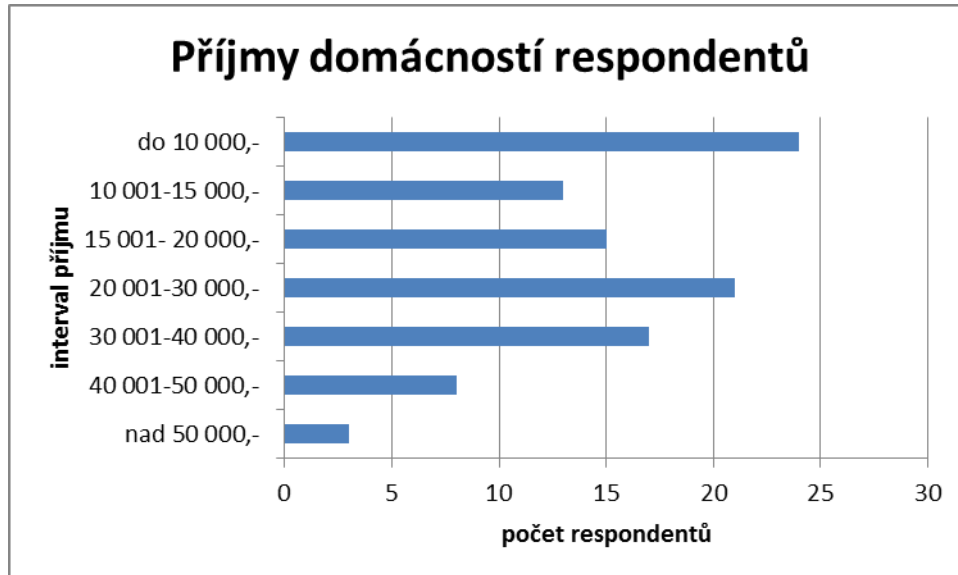
Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Nejpočetnější skupina respondentů (43) označila za své dosažené střední s maturitou. Na druhém místě bylo vzdělání vysokoškolské (35). Naopak nejmenší počet respondentů má základní vzdělání.

Obrázek č. 25 poukazuje na příjem domácností jednotlivých respondentů.

21. Vyberte, prosím, interval, který nejlépe odpovídá celkovému příjmu Vaší domácnosti?

Obrázek 25: Příjmy dotazovaných

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Dle grafu na Obrázku 25 je patrné, že nejpočetnější skupinu dotázaných (24%) tvoří lidé s příjmy do 10 000 Kč, lze se tedy domnívat, že jde o studenty. Druhou nejpočetnější skupinou (21%) jsou lidé s příjmy v intervalu 20 001-30 000 Kč. V pořadí se dále umístili lidé s příjmy mezi 30 001-40 000 Kč. Pouze 3 respondenti označili, že mají větší příjem domácnosti než 50 000 Kč.

Poslední otázka směřovala k místu trvalého bydliště dotazovaných. Převážná většina dotázaných pochází z Pardubického kraje (78%), což je pravděpodobně dáno tím, že se zde nachází i moje bydliště. Druhou nejpočetnější skupinou jsou respondenti z kraje Vysočina (11%), tedy z kraje, kde se nachází největší část Žďárských vrchů. 6% respondentů pochází z Jihomoravského kraje. Kraje, odkud je alespoň jeden dotázaný: Moravskoslezský, Praha, Středočeský, Olomoucký. Ostatní kraje jsou bez zastoupení.

7 Vyhodnocení dotazníkového šetření a diskuze

Z dotazníkového šetření vyplývá, že většina respondentů byla v CHKO Žďárské vrchy více než jednou, tudíž se do této lokality vrací. Nicméně většina návštěv této oblasti je jednodenních, což může být vysvětleno tím, že daná oblast není pro turisty dostatečně atraktivní, aby se zde zdrželi delší dobu. Překvapujícím faktem je také to, že téměř nikdo nenavštěvuje nejčastěji CHKO Žďárské vrchy v zimním období, přihlédneme-li ke skutečnosti, že je zde velký počet dobře upravovaných sjezdovek, cca 50 kilometrů upravovaných běžeckých tratí či centrum, v poslední době velmi populárního, biatlonu - Vysočina Aréna.

Co se týká nejčastěji provozovaných aktivit, jsou mezi nimi především aktivity spojené s velkým množstvím pohybu, dá se tedy říct, že do této oblasti jezdí lidé aktivně trávit svůj volný čas, ať už to je sport, outdoorové aktivity apod.

Respondenti hodnotí vesměs kladně jednotlivé nabízené služby v CHKO. Nejhůře hodnocené jsou doprava (autobusové a vlakové spojení) v oblasti. Dále také množství parkovacích míst. Nicméně to nejsou dle mého názoru výrazně důležité faktory, které by měly ovlivnit turisty v návštěvě CHKO. Nachází se zde ovšem mezera, která by měla být vyřešena. Například posílením regionálních spojů, zavedení cyklobusů apod. Z hlediska parkovacích míst by se měli vybudovat pouze parkovací místa se zpevněným povrchem (neasfaltované) na krajích lesů, kde se nachází časté destinace turistů (Čtyři Palice, Devět skal, Dráteníky atd.). Aby zde vznikly takové plochy, které by nijak nenarušovali ráz krajiny.

V otázce č. 13, tedy odhadnutí jednotlivých výdajů v CHKO jsou sumy velmi malé, většinou v intervalu mezi 0 až 100 Kč. To by dle mého názoru mohlo mít pozitivní dopad na potenciální turisty. Propagace CHKO by tak mohla být zaměřena na studenty, kteří chtějí zažít spoustu dobrodružství za nižší peněžní částky.

Dle mého názoru by mohlo být užitečné v CHKO širším způsobem aplikovat tzv. event marketing, což je dle Šindlera (2003) druh marketingu spojený s formou zvláštního představení, prožitkem, který lidé vnímají více smysly najednou. Je tedy využíváno emocí jednotlivce a vychází se faktu, že lidé si nejlépe zapamatují to, co reálně prožijí. Jednoznačným přínosem by dle mého názoru bylo vybudovat CHKO určitou značku a pozvednout jeho prestiž.

Dle Cromptona (2011) každá destinace nabízí rozmanité produkty a služby, aby zaujala návštěvníky a každý turista má možnost si vybrat destinaci dle svého uvážení. Různé faktory mohou ovlivnit tento výběr, mezi ně patří například věk, příjem, charakter daného jedince, náklady, vzdálenost, riziko a motivace.

Bansal a Eiselt (2003) ve svém výzkumu uvádí, co jsou nejčastější důvody a motivace turistů k návštěvě provincie New Brunswick v jihovýchodní části Kanady. Tento výzkum je dle mého názoru velmi inspirativní a do jisté míry totožný právě s dotazníkovým šetřením zaměřeným na turismus v CHKO Žďárské vrchy. Odhlédneme-li od faktu, že daná území leží na jiném kontinentu, jejich velikosti jsou nesrovnatelné, i z hlediska turistické atraktivity je New Brunswick jednoznačně zajímavější. Nicméně z hlediska důvodů či motivace turistů proč to, či ono území navštívit, jsou dle mého názoru podobné. Poznatky a doporučení z jejich výzkumu jsou zmíněny v závěru bakalářské práce.

8 Závěr

Práce je členěna do dvou částí. V teoretické části jsem se věnoval především uvedení do problematiky turismu a CHKO Žďárské vrchy. V empirické části zaměřené na cestovní náklady do CHKO Žďárské vrchy jsem zjistil preference návštěvníků této oblasti. Poté jsem tyto výsledky srovnal se zahraničním výzkumem a zjistil určité podobnosti. Snažil jsem se výsledky a doporučení v tomto výzkumu aplikovat na mnou řešenou problematiku. Dále jsem vyhodnotil výsledky a v diskuzi se zamyslel nad možným zlepšením situace.

Myslím, že CHKO Žďárské vrchy jsou oblast s obrovským množstvím skrytého potenciálu v podobě turismu spojeným se sportem či aktivní dovolenou. Nasvědčuje tomu spousta aspektů. V této oblasti je jedno z nejčistších ovzduší v celé republice, nachází se na ose mezi Prahou a Brnem, je tedy relativně velmi dobře přístupné, turismus i sport zde má velkou tradici a oblibu.

Na základě výzkumu Bansala a Eiselta (2004) by se dle mého názoru měla alespoň z části změnit strategie propagace v této oblasti. Přejít ze širokého pojetí Vysočiny, jako jednoho turistického celku a jednotlivé oblasti ležící v tomto kraji rozdělit na samostatné, výrazněji propagované oblasti (například CHKO Žďárské Vrchy, Havlíčkobrodsko, Chotěbořsko, Jihlavsko atd.). Zde se velmi úzce zaměřit a specifikovat dané oblasti, na to, čím jsou výjimečné. Na základě těchto informací oblast efektivně propagovat. Myslím také, že by se také měli vytvořit věkové kategorie potenciálních turistů a zaměřit se na každou zvláště. Mladí lidé preferují spíše outdoorové, adrenalinové a dobrodružné výlety, zatímco starší generace spíše aktivní odpočinek, jako jsou pěší túry, rekreační cyklistika apod.

Byl bych rád, aby CHKO Žďárské vrchy turisté vnímali, jako bránu do světa zážitků a dobrodružství v krásném a mimořádném prostředí této oblasti.

Zdroje

ASAFU-ADJAYE, John. *Environmental economics for non-economists: techniques and policies for sustainable development*. 2nd ed. Hackensack, N.J.: World Scientific, 2005, xii, 377 p. ISBN 978-981-2561-237.

BANSAL, Eiselt. *Exploratory research of tourist motivations and planning* [online]. 2003 [cit. 2015-12-22]. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0261517703001353>

BLAŽEK, Jiří, David UHLÍŘ a Ida VAJČNEROVÁ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011, 342 s. ISBN 978-80-246-1974-3.

Cestovní ruch české ekonomice pomáhá [online]. 2015 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2015/01/cestovni-ruch-ceske-ekonomice-pomaha/>

Cestovní ruch pro všechny [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008, : 89 [cit. 2015-12-21]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/4fa1846e-ee0c-40d7-ae2e-a43007314a2e/GetFile14_1.pdf

CROMPTON, . *TRAVEL MOTIVATIONS AND BEHAVIOUR OF TOURISTS TO A SOUTH AFRICAN RESORT* [online]., 2011 [cit. 2015-12-22]. Dostupné z: <http://www.tdstudies.net/index.php/ectms/article/viewFile/196/253>

Do České republiky přijelo historicky nejvíce turistů [online]. 2015 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/pro-media/tiskove-zpravy/do-ceske-republiky-prijelo-historicky-nejvice-turi/>

Charakteristika kraje Vysočina [online]. 2011 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-kraje-vysocina-2102.html>

Jedinečné zajímavosti v okolí Žďáru nad Sázavou [online]. 2010 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://www.region-vysocina.cz/jedinecne-zajimavosti-v-okoli-z-daru-nad-sazavou-cx266>

MAIER, Karel, David UHLÍŘ a Ida VAJČNEROVÁ. *Udržitelný rozvoj území: nástin, kritika, implikace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 253 s. ISBN 978-80-247-4198-7.

MIKO, Ladislav a Jan ŠTURSA. *Národní parky a chráněné krajinné oblasti v České republice*. Vyd. 2. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2010, 71 s. ISBN 978-80-7212-543-2.

Nabídka spolupráce pro provozovatele venkovských ubytovacích zařízení na Vysočině [online]. 2010 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: http://www.vysocinatourism.cz/files/prilohy/Web_info.pdf

NOVÉ MĚSTO MÁ TROFEJ PRO NEJLEPŠÍHO POŘADATELE SP V BIATLONU [online]. 2015 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://www.vysocina-arena.cz/cz/clanek-nove-mesto-ma-trofej-pro-nejlepsiho-poradatele-sp-v-biatlonu-274.html>

O organizaci [online]. 2008 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: http://www.vysocinatourism.cz/index.php?akce=slozka&id_slozka=1

PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014, 262 s. ISBN 978-80-247-3643-3.

Podzimní Žďárské vrchy [online]. 2008 [cit. 2015-12-22]. Dostupné z: <http://www.treking.cz/regiony/zdarske-vrchy-na-podzim.htm>

Příroda a ekologie [online]. 2015 [cit. 2015-12-22]. Dostupné z: <http://www.zdarskevrchy.cz/turistika>

Regionální pracoviště Správa CHKO Žďárské vrchy [online]. 2015 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://zdarskevrchy.ochranaprirody.cz/zakladni-udaje-o-chko/>

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi: turismus České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

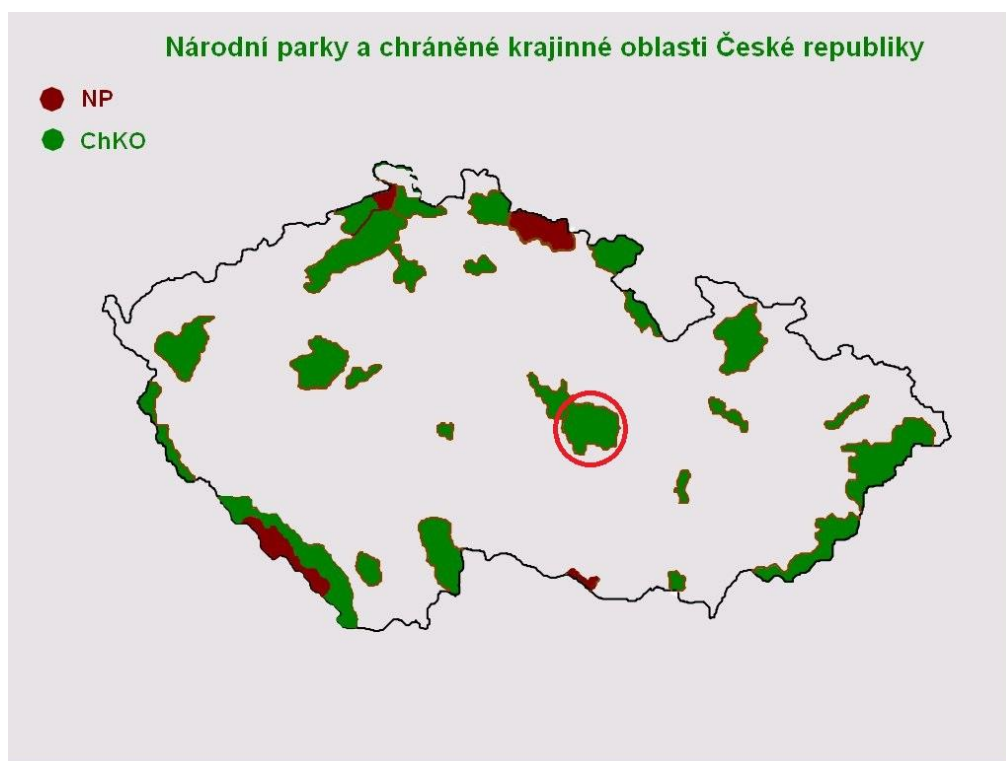
Statistická ročenka Kraje Vysočina - 2014 [online]. 2014 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/16-cestovni-ruch1494>

ŠINDLER, Petr. *Event marketing: jak využít emoce v marketingové komunikaci* [online]. 1. vyd. Praha: Grada, 2003, 236 s. [cit. 2015-12-15]. Manažer. ISBN 80-247-0646-6.

TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance : státní politika turismu České republiky : systémový přístup k řešení problémů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 196 s. ISBN 978-80-247-3842-0.

Přílohy

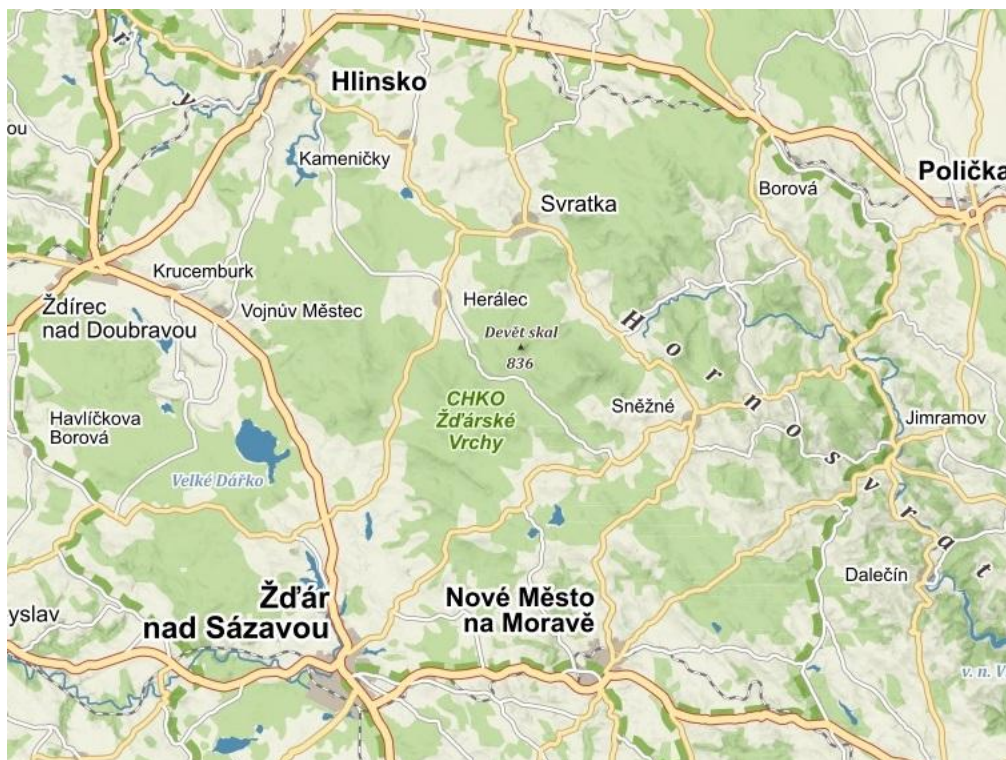
1 Mapové podklady

Obrázek 26: Národní parky a chráněná krajinná území v České republice se zvýrazněním CHKO
Žďárské vrchy

Zdroj: files.mojepanelsko.cz/200000340-3048931425/NP,Chko%20bez%20popisu-web.jpg

Obrázek 27: Mapa CHKO Žďárské vrchy

Zdroj: mapy.cz/turisticka?x=16.0864010&y=49.6989640&z=12&source=muni&id=2833

2 Obrázkové přílohy

Obrázek 28: Vysočina Arena během závodů světového poháru v biatlonu
Zdroj: vlastní fotografie

Obrázek 29: Přírodní památka Pasecká skála
Zdroj: vlastní fotografie

Obrázek 30: Výhled z nejvyššího vrcholu Devět skal
Zdroj: vlastní fotografie

3 Vzorový dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Marek Omasta a jsem studentem 3. ročníku Fakulty regionálního rozvoje a mezinárodních studií Mendelovy univerzity v Brně. Rád bych Vás požádal o vyplnění tohoto anonymního dotazníku, který bude využit pouze pro účely zpracování mé bakalářské práce zabývající se tématem rekreace a cestovních nákladů v CHKO Žďárské Vrchy.

Chci Vám poděkovat za čas věnovaný následujícím otázkám a přeji hezký den.

1. Kolikrát jste území CHKO Žďárské vrchy navštívil/a?

- Byl/a jsem zde jednou.
- Byl/a jsem zde vícekrát.
- Tuto oblast navštěvuji více méně pravidelně.

2. V jakém ročním období nejčastěji navštěvujete tuto oblast?

- Jaro
- Léto
- Podzim
- Zima

3. Jak dlouho se v této oblasti obvykle zdržujete?

- 1 den
- 2-3 dny
- 3-7 dní
- 7 a více dní

4. S kým obvykle cestujete?

- Sám / sama
- S rodinou / příbuznými
- S přáteli
- S partnerem (partnerkou) / manželem (manželkou)
- Jiné:

5. Uveďte název obce, kde býváte většinou ubytován/a.

Vyplňte pouze v případě, že se v oblasti zdržujete více jak 1 den.

_____

6. Jaký typ ubytování obvykle využíváte?

Vyplňte pouze v případě, že se v oblasti zdržujete více jak 1 den.

- Hotel
- Penzion
- Turistická chata / ubytovna
- Apartmán
- Vlastní chata / chalupa
- Kemp
- Ubytování u rodiny / přátel / známých
- Jiný: _____

7. Jaký druh dopravy obvykle využíváte pro dopravu z Vašeho místa bydliště?

- Osobní automobil / motocykl
- Vlák
- Autobus
- Pěší
- Jiné: _____

8. Zkuste, prosím, odhadnout výši nákladů na dopravu z místa bydliště do místa pobytu.

_____ Kč/osoba.

9. Zkuste, prosím, odhadnout výši nákladů na ubytování.

V případě, že se zde neubytováváte nevyplňujte.

_____ Kč/osoba.

10. Proč jste se rozhodl/a navštívit toto místo? (Možnost výběru více odpovědí.)

Vyberte max. 3 možnosti.

- Pozorování přírody
- Trávení volného času s rodinou
- Návštěva kulturních památek/událostí
- Relaxace a odpočinek (příp. únik z městského prostředí)
- Návštěva rodiny / známých
- Služební / pracovní cesta
- Jiné:

11. Jaké rekreační aktivity provozujete v rámci Vašeho pobytu v CHKO Žďárské

Vrchy. *Možnost výběru více odpovědí. Vyberte max. 3 možnosti.*

- Pěší turistika
- Cykloturistika
- Koupání v přírodě
- Horolezectví
- Chataření / chalupaření
- Houbaření, sběr lesních plodů
- Návštěva kulturních památek
- Jiné:

12. Jaké hledisko je pro Vás rozhodující při plánování trasy výletu v této lokalitě?

Vyberte max. 3 možnosti.

- Naučné stezky
- Přítomnost lesa
- Možnost koupání
- Vzácná a ojedinělá příroda
- Přítomnost občerstvovacího zařízení
- Přítomnost odpočinkových míst
- Místa málo navštěvovaná lidmi
- Vyhlídky do krajiny
- Fyzický náročný terén
- Stezky se zpevněným povrchem
- Jiné: _____

13. Jak byste ohodnotil/a jednotlivé služby v NP/CHKO podle vlastní zkušenosti?

(Oznámujte jako ve škole 1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5- nedostatečný)

- a) Nabídka stravování v turistických centrech
- b) Počet a úroveň stravovacích zařízení v CHKO
- c) Hustota turistických stezek
- d) Hustota cyklistických stezek
- e) Nabídka parkovacích míst
- f) Dopravní dostupnost (autobusy, jiné spoje)
- h) Informační systém (informační tabule, značení, atp.)
- i) Dostatek vyhlídkových míst

14. Pokud by bylo nutné přispívat na provoz a ochranu NP/CHKO, kdo by měl, podle Vašeho názoru, mít hlavní podíl na financování?

- Návštěvníci NP/CHKO
- Obyvatelé této oblasti
- Všichni obyvatelé ČR prostřednictvím daní
- Evropská unie
- Nevím
- Jiné: _____

15. Jakou částkou byste byl/a ochoten/na ročně přispívat do speciálního fondu zřízeného na provoz NP/CHKO? *

_____ Kč/osoba/rok

16. Pokud nejste ochoten/na přispět, uveďte důvod:

- Nevěřím, že by byly peníze účelně využity
- Neumožňuje mi to finanční situace
- Příroda by měla být přístupná všem, bez poplatků
- Nic bych z toho neměl/a
- Jiné: _____

17. Odhadněte prosím své výdaje za pobyt v této oblasti (na osobu a den/Kč)

0 – 100   101 – 200   201 – 500   501 – 1000   1000 a více

- Stravování
- Doprava (po místě pobytu a okolí)
- Vstupné
- Rekreační aktivity
- Nákupy suvenýrů

18. Pohlaví

- Muž
- Žena

19. Věk

- 15 - 30
- 31 - 40
- 41 - 50
- 51 - 60
- 61 a více let

20. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní
- Střední bez maturity
- Střední s maturitou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské

21. Vyberte, prosím, interval, který nejlépe odpovídá celkovému příjmu Vaší domácnosti?

- do 10 000,-
- 10 001-15 000,-
- 15 001- 20 000,-
- 20 001-30 000,-
- 30 001-40 000,-
- 40 001-50 000,-
- nad 50 000,-

22. V jakém kraji se nachází Vaši trvalé bydliště?

- Jihomoravský
- Vysočina
- Olomoucký
- Zlínský
- Jihočeský
- Pardubický
- Středočeský
- Praha
- Královéhradecký
- Moravskoslezský
- Plzeňský
- Liberecký
- Ústecký
- Karlovarský